

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 8.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ మార్చి 17 వ తేది శుక్రవారము

No. 279.

సంపుటము

దుర్మతినామ సంవత్సరము, ఫాల్గుణ మాస బహుళ చతివిర

సంచిక ౨౭౯

దేశభక్తుల చిత్రపటములు

(ప్రతి యింటను పూజించతగినవి.)

[3516]

గాంధీమహాత్ముడు లోకోత్తర పురుషుడు

కాపిందారయై కూర్చుని యున్న మహాత్ముని చిత్రపటము సాంఘిక సత్త్వాగ్రహణమునందు ప్రత్యేకముగ ఆంధ్రచిత్రకళ లైన చాచి నాగేశ్వరరావుగారిచే తీయబడి పలురంగులతో చక్కని నునుపుకాగితముపై చిత్రపటపడినది. సైజు 15x20 అంగుళములు. వెల ప్రతి 1-టికి రు 0-8-0 మాత్రము.

వర్తకలకు కమిషను వివిధ నియమములు.

ఆంధ్రదేశమునకు సోలయేజట్టు:— దొంతరాజు సీతారామయ్య, గుంటూరు.

దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులు

ఆ ధ్రువ రామనామ దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య, చిత్రరంజనదాసు, అలీ సహాదరులు శ్రీమతి సరోజినీదేవి, లాలా లజపతిరాయ, డి. యచ్. ఆంధ్రాసు మున్నగువారు ఖద్దరుగత్త్రములు ధరించిన రికవార తయారుచేయబడిన పటములు. బహుఅందముగ నుండును. సైజు 12x10 అంగుళములు వెల 0-2-0 మాత్రము.

ఇందులో దేశభక్త ఆంధ్రరత్నముల పటములకు సోలయేజట్టు: జే. అయ్యవారిశాస్త్రి, స్వరాజ్యగంధాలయము, తెనాలి. తదితర పటములకు యిక్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

The Andhra Chitrasala, Princess Street, Bombay.

NOTICE TO STUDENTS.

Why disgusted of failures! use 2 tins of Spermatorrhoea pills. Invigorates the body sharpens memory improves digestion 2 pills produce Starling relief stopping emissions and wet dreams. (C) 347 M. V. R. RAMACHANDRA ROW, Market Tank, COCONADA.

బహుమానము

వైద్య విద్య

ఆయురారోగ్యైశ్వర్యములకు మార్గదర్శి అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,

(8198) 27, చీవాటాచోడు, మదరాసు.

నిష్ఠుడుగ రయారయేయబడిన శాస్త్రీయ జ్ఞానధామము ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీలో దొరకును. తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని క్లాసులకు ఉచితముగా వసతియును మేనేజర్, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, 19, చాచి నాగేశ్వరరావు, మదరాసు.

(3081) "కత్తికట్టలు"

వైద్యకత్తిగర్లి గజము పొడుగు గలవి. సాగనైనవి. 1-కి రూ 4-0-0. దీనిని కొనువారికి 1టి ఉచితము. పోస్టేజీఖర్చువేరే. వలయువారు ఆర్డరుతో ఒకరూపాయి అదాపు కుంకలెను. బి. వెంకటేశ్వర్లు అందు కోరికట్లు అందే లాక్ ముక్కలు etc. పెద్దాపురం, (గోదావరిజిల్లా) టెలిగ్రాఫికల్ ఆదేశము: "ఇంద్రప్రస్థ" పెద్దాపురం.

మోహిని తైలము

వెండ్రుకలను పెంచి నిగనిగ లాడించును. 5 తులములు గల సీసా 1-కి అణాలు 0-12-0 మాత్రమే. అమ్మతా జనమూ దీపో, బొంబాయి లేక మద్రాసు

తొట్టిస్నానము చేయు తొట్లు

సుప్రసిద్ధ (కుహిని) వైద్యకాస్త్రజ్ఞులయిన పి. యస్. రావుగారివల్ల కనిపెట్టి బడిమంచి టేబులెట్లతో చేయబడి స్నానమునకు మిక్కిలి నుఖముగాయంచును. 30 గాలసులనీరు పట్టును. వలయువారు ఆర్డరుతో రు 1-0-0 అదాపు పంపుతూ పోస్టాఫీసు రయలుస్టేషను వివరముగా వ్రాయవలెను. తొట్టి 1 కి ఖరీదు రు 5-0-0 లు మాత్రమే వి. పి. రయలు ఖర్చువేరే. స్వదేశి ప్రోద్దు 82 వైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

నమకము (1848)

బంగారు, వెండిరత్నముల నగలును, ఇతరవస్తువులను కాపాడు యిచ్చిన వస్తుకొని వైకాపురము

ఉమిడి-రామయ్య కెట్టి గురుసామికెట్టి కంపెనీ

25, చీవాటాచోడు, మదరాసు.

సాదా ఉంగరములు, పువ్వురాగము, సీమకమలాలు, కంపులు, మున్నగునవి చేర్చి కట్టబడిన ఉంగరములు, రయారయేయబడి అమృతమునకు సిద్ధముగా నుంచబడి యున్నవి. కావలసినవారు ఆర్డరుయిచ్చిన వారి యెట్లము చొప్పున మరమాక్షిగా తయారుచేసి యియ్యబడును.

పదివిచూడుడు! మీరు కొనియున్నారా? యోగ్యతావత్తములు!!

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధాపథముల నేల కొనలేదు?

1. లోకామయవార కస్తూరిమాత్రముచే గణములు వాకును వావద్దకు వచ్చు రోగులకు అతిశ్రీకరముగ నున్నది కె. కె. విశ్వాస్ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బాక్సెబజారువీధి రంగూను, బర్మా. లోకామయవార కస్తూరిమాత్రము జనులకు గలుగు సకలవిధ రోగములను పూర్తిగా వాకుచేయును. 250-300 మాత్రముగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0

సారస్వతానవము (బుద్ధిప్రసాదిని)

పిల్లలకు, తరుణులకు, వృద్ధులకు, స్త్రీలకును బలము నిచ్చు జ్ఞాపథము. మొదడు దుగ్ధము, మామ్ర, కలనేడిమి, మలబద్ధి, అకలితేకుండట, కాంఠిహీనత, గిల్లుము, మూలరోగము, శ్వాసస్థలము, శిశుస్థలము మున్నగువాటిని పోగొట్టి అమితమైన శుద్ధరక్తము నిచ్చుచు బలమును గలిగించును ఇది మానవకోటికి గొప్ప వరప్రసాదము. 20 దినముల జ్ఞాపథముగల బుడ్డి 1 కి రూ 1-0-0.

ముఖ్యగతునింపు:—మా కాతాదారుల సౌకర్యార్థమై వాకుకోరుటచే మద్రాసు, నెం 381 తిరుకెట్టివీధిలో మా వ్రాచిని తెరచియున్నాము. తప్పక ఎల్లరు ప్రోత్సాహ మొసగు కోరెదము. వి. పి. ఆర్డరు మద్రాసు వ్రాచినుండి పంపబడవు. (954) సాళ్యపు వెంకటాచల పండితులు శ్రీశీతారామవ వైద్యశాల మైసూరు.

స్టేటు కౌన్సిలు.

ఫిట్స్ మాన్యు 15:—ప్రశ్న తరములు జరిగిన వెనుక ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఇండియాను అధికరించిన తర్వాత...

తరువాత మాంటాగ్యుగారి సేవ నభివృద్ధిచేయుచు ఒక తీర్మానమును సర్ మాన్యు దాఖలుగా రుపపాదించి యిట్లు ప్రతిపాదించిరి: ఇండియాలో కల గొప్ప సభలలోని సభ్యులమయిన మనము...

1917 ఆక్టోబరులో ప్రకటనమున తత్ఫలితముగ 1920 సంవత్సరపు ఆర్థిక మంటాగ్యుగారి ప్రసాదములే వారి రాజీనామాకు కారణమైన ఇండియా ప్రభుత్వమువారి తంతివార్త న్యాయమునది. ఆ తర్వాత ప్రసాదము ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తమ విధిని త్యజించినవారగుదురు.

విశ్లేషణ గారు:—సెనెట్ సభ్యుని గూర్చి మాట్లాడ వచ్చునా?

అధ్యక్షుడు:—ఇంకా అంతకుముందు రాతే దమకొంటాను. దాదాభాయిగారు:—జాతీ సమితిలో ఇండియా మెంబరులు సెనెట్ సభ్యుల పంతులము జేసెను.

అధ్యక్షుడు:—ఇప్పుడు మీరు మాట్లాడునది గరికాదు దాదాభాయి:—సేను చెప్పిన ఇండియా ప్రభుత్వవర్తన వాగున్నదనియే. ఏది యెట్లున్నను ఇండియాను అధికరించిన 10డియూ వ్యవహారము లేమియు మాట్లాడదని నమ్ముచున్నాను.

సేనా గారు:—ఆరేలు కావలసిన సమయమున మాంటాగ్యుగారు రాజీనామా నిచ్చిరి. మాంటాగ్యుగారి యెట్లున్న సాక్ష్యమునే యాశించెను. అంకామైన వర్తకులు పత్రి ఎక్సెక్యూటర్లు పన్ను గూర్చి ఆరువ వద్దకు రాయబారము చేయవచ్చును భారత దేశము గూడ సర్వత్ర మనుభవించు తనని జవాబు చెప్పెను. రానున్న ఇండియా మంత్రి హాద నిట్లు ప్రార్థనతో నడువలెనని కోరెదము.

సాక్షి గారు:—ఈ తీర్మానమును మాంటాగ్యుగారికం ప్రతి ప్రభుత్వమువారికి బహు సంతోషకరము. సంస్కరణములకు మాంటాగ్యుగారు కారణమని కొంతమంది భావించిరి. ఇందుకు నిజమయిన కారణము మెయ్యుఫర్ల ప్రభుత్వ మాంటాగ్యుగారు దుర్భాగమునకు రాక ప్రార్థన యిండియాకు స్వరాజ్యము కావలెనను పక్షతి మెయ్యుఫర్ల ప్రభుత్వ నిర్ణయించెను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు త. తివరపుటలో తప్పుచేసిన యెవ్వరు ననలేదు.

నియంతరించుచున్నాను. రాజీనామా కలన భిలాభము, సంస్కరణముల విషయములలో మార్పులేమియు రావని యుద్దేశము. ఛంబలైనుగా తిట్టి యభిప్రాయమునే యిచ్చియున్నాను.

బాంకరు జి. సి. ఎస్. (బాంబాయి):—ఈ తీర్మానము నిరుపయోగము గాన సేను దీనిపై వోటు చేయను.

తీర్మానము, కాళా అలీ సెల్వా గార్ల తీర్మానములు నామోదించబడెను

కామలదాసు గారు:—ప్రభుత్వము వారి యెటువే సామానుల దిగువతి చేయుటకు భారతీయ ఒడకంపెనీల కనకాళి మియలెనెనీయు, కొంచెమించుమించుగా ఒక ధర్మ నియమా రణేకు లున్నప్పుడు భారతీయుల కీ కల్పితా క్షీయవలె ననియు తీర్మాన ముపపాదించిరి.

జాతీయయోధుల యభివృద్ధిని గూర్చి ఫిస్కలు కమిషనుకు చాలమంది సాక్ష్యమిచ్చియున్నాడు వానిని ప్రోత్సహించవలెను. ఇందువలన మోరతుల యీతేమున నుండుటయే గాక చాలమంది జీవనము కుదురును. ప్రతిదేశమున వారి దేశముల పరిశ్రమల యభివృద్ధికి వారి దేశకంపెనీలను ప్రోత్సహించుచు వన దేశపరిశ్రమలు యితరదేశముల వాతవలన చంపబడుచున్నవి గాన మనదేశమునకు వస్తు సామగ్రిని మోసుకువచ్చుట కై న దేశీయ యోతల నుపయోగింపవలెను.

భారతీయుల సుప్రసింహవలె నను చెందవభాగమును పూమ్, మార్కెట్, ఎడ్వార్డు గార్లధిక్షేపించిరి.

మామూలుగ కలయునంత తిట్టినవలె వచ్చిన పెండర్ల నంగీకరించు వరకుతో తీర్మాన మంగీకరింతునని కామర్స్ కార్యకర్త లిండ్సే గారనిరి.

తీర్మానములో మొదటిభాగ మెల్లరు నామోదించిరి. చెందవభాగము సభక సంఖ్యాకు లామోదించిరి. ప్రభుత్వ సభ్యులు సముఖముగ వోటునిచ్చిరి.

మార్కెట్ గారు:—చిన్ని పోర్టులు తయారుచేయుట కగు ఖర్చులో కొంతభాగమును గూర్చియు ప్రభుత్వము కష్టములదాయమునుండి ధనమియలెనను తీర్మానముపపాదించిరి. ఈ తీర్మానము మృదాను ప్రభుత్వమునకు ముఖ్యముగ పనికివచ్చును. మద్రాసులో యిందుకు 5 లక్షలు కావలసియున్నదిగాని యెడల ధనములేదు. కావున ఇండియా ప్రభుత్వము వారు సహాయము జేయవలెను.

సర్ మాన్యు దాదాభాయి, సీతార్, సర్ దిన్వా వాచా లాయిడు, రామచంద్రనాయుడు వ్యతిరేకముగ మాట్లాడిరి.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారిట్లు చేయుట కధికారము గవ్వ మెంటు ఆఫ్ ఇండియా ఆఫ్ఫీస్ లోగాని, డెవలప్మెను యాల్యూలోగాని లేదనిరి. తీర్మాన మోడిపోయెను.

కపర్తే గారు:—అధివేశ రాజ్యములలో భారతీయుల కెట్టి హక్కులు బాధ్యతలు యిందునో అట్టివే అధివేశ రాజ్యవాసులకు భారతదేశములో నుండుటకు కావలసిన చేయవలెనని తీర్మాన ముపపాదించెను. ఈ సూత్రము 1917 లోను 1919 లో ఇంపీరియలు కాన్ఫరెన్సులోను ఆమోదింపబడినది. తరువాత సేను జరిగినదియే తెలియకుండనున్నది. ఈ సూత్రము జాతీ సమితిలోగూడ నామోదించబడినది. వెబ్బుకు వెబ్బుకొట్ట వా యుద్దేశముకాదు గాని భారతీయహక్కులధి నివేశములవారు బాగైతే చేయునట్లు చేయుటవలెను. ఈ తీర్మాన మామోదించు పక్షమున కలసియున్న ప్రభుత్వము భారతీయులను విశేషము బాధలపాలు చేయదని తలంచుచున్నాను.

బాల్సు గారు కలసియున్న ప్రభుత్వవర్తకులకు వ్యతిరేకముగ మాట్లాడుచు మన యుద్దేశములను ముందుగ వెల్లడిచేయుట కలన లాభము లేదనిరి.

కర్క గారు:—మనము కోపముచేత ఏమిచేసినను ప్రమాదమగును. ప్రత్యేకకార సూత్ర మామోదించబడినది. వెనుకకు మరలుటకు వీలులేదు. ఇతర పౌరులవంటి హక్కులే భారతీయులకుండవలె నను సూత్రము దక్షిణాఫ్రికా తప్ప యితర రాజ్యములన్నియు నొప్పుకొనెను. ఈ విషయమును గరియైన సమాధానములు కుదురునని యంకా ఆశలున్నవి. దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారికిగూడ ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వ్రాసియున్నారు. ఇంకా కొంత కాలము పోయిన వెనుక చర్యలు దీసికొనుట యవసరము కావచ్చును గాని యంకా సమాధాన ప్రయత్నములు జరుగుచుండనే యిట్టి తీర్మానము లామోదించుట హానికరము. తీర్మాన ముపసంహరించుకొనబడినది.

బ్రిటిషుగయానా రాయబారము

సభ్యులకు అలకెన్న

సామాన్య కావనసభకుండు కె. జి. యల్. అన్య హాత్రగారు ఇట్లు ప్రశ్నించిరి:

- ప్రశ్న:—(1) బ్రిటిషుగయానా రాయబారమునందలి భారత సభ్యులకు ఆంగ్లేయసభ్యులకన్న తక్కువ అలవెన్య ఇవ్వబడుచున్నదా? (2) ఈ విషయమై భారతసభ్యులు ఆక్షేపించియుండిరా? (3) ప్రభుత్వమువారిట్లు అలవెన్సులను ఎరదులబట్టి నిర్ణయించిరి?

ఈ ప్రశ్నకు ప్రభుత్వమునకు జె. మల్లాగారు ఇట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి:

(1) ఈ రాయబారమునందు బొంబాయి వ్యవసాయ కాభా ప్రెజ్డెంట్ అగు జి. యల్. గిట్టింగుగారిక సభ్యులుగా నున్నాడు. వీరికి నెలకు 2650 తూప్యములు (177 పానులు) అలవెన్సుక్రింద ఇవ్వబడుచున్నది. ఈ రాయబారమునందు పోచేయుచున్నంత కాలము వీరికి పింఛనుఇవ్వకూడదని తీర్మానింపబడినది. (వీరికి 31కి పానులు పి. ఛను) ఈ అలవెన్సుకాక వీరికి ప్రయాణావసరములు, బ్రిటిషుగయానాలో ఉన్నంత కాలము దినమునకు 2 పానులును మొదటి తరగతి రిటరును పాసేజి ఇవ్వబడును.

అనధికార సభ్యులకు నెలకు నూకుపానులు హానోరియము అధికార సభ్యునికి వలెనే ట్రావిలింగు అలవెన్సు రిటరెంట్ పాసేజి ఇవ్వబడును. లండనులో ఉన్నంత కాలము దినమునకు 2 పానులు అలవెన్సు ఇవ్వబడును.

ఈవిధముగ అలవెన్సులు ఇవ్వబడునని స్పష్టముగ రాయబారమునకు చేరిన ఇరువురు అనధికార సభ్యులకు వెలుపబడిన ప్రధానమున అనధికార సభ్యులు దీనికి అంగీకరించిరి. పిమ్మట దివాను బహదరు కేశవపిల్లెగారు తనమూరుని అంతరంగిక కార్యదర్శిని, ఒక గుమాస్తాను, ఇరువులు లేఖకులను, ఒకవంట మనిషిని తోడుగఱిచ్చుకొని పోవుటకు ప్రభుత్వము వారు తగు ఖర్చులను కాంక్ష ను చేయవలయు ననియు, 125 పానులు తగు వునుపులు తయారు చేసుకొనుటకు కాంక్ష ను చేయువలయుననియు, అభ్యక్షుడు తనకు ప్రత్యేకముగ అధికమగు హానోరియము నియ్యవలయునని పిల్లెగారు కోరిరి. ఇంతఖర్చును మంజూరి చేయుటకు ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించలేదు. అయినను పిల్లెగారి ఆరోగ్యస్థితికి బట్టి వారికిమాత్రము వారితో ప్రయాణముచేయుట యుక్తమని ప్రభుత్వము వారు తీర్మానించి కుమారునకు మొదటి తరగతి ప్యాసేజిఇచ్చుటకు ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించిరి. పిల్లెగారు కొన్ని దినములు లండనునందలి నర్సింగుహామునందుండిరి. ఇందుకొరకైన ఖర్చును కూడ ప్రభుత్వమువారే భరించిరి. ఆంగ్లేయ సభ్యున కివ్వబడు మొత్తమునుండి వారిపి ఛను త్రోసివేసిన యెడల ఆమొత్తము భారతీయ సభ్యుల కివ్వబడు మొత్తముకంటె తక్కువగ యుండును. ఈ సంవత్సరమున కొన్ని అర్థిలు పంపబడిన గాన్నిపైన వివరింపబడినకారణముల ననుసరించి అనధికారసభ్యుల అలవెన్సు అధికము చేయబడలేదు.

(ఇవ్వనవేమను ప్రెజ్డెంట్, బొంబాయి)

మాడతగిన నాటక రాత్రి దుగ్గిరాల నాటకశాలలో

శ్రీకృష్ణ విలాసనభ, దుగ్గిరాల.

ఈనెల 22 వ తేది బుధవారము రాత్రి 9-30 లకు

వివాద సారంగధర నాటకము ప్రదర్శింతురు.

ఆంధ్రదేశమున ప్రఖ్యాతిపొందిన రంగస్థలము. రేట్లు:— రిజర్వుడు రూ 2-0-0, కుర్చీ 1-8-0, బెంచి 0-12-0, చాప 0-6-0, స్త్రీలకు 0-6-0.

నూతులపాటి పున్నయ్య చౌదరి,

8472 నెలకెరి.

గంధి - ప్రసిద్ధభారతీయుడు

(పుస్తకపుట్ జాననము)

మధ్య నిషేధాద్యము సందర్భమున అమెరికా యందు నివసితప్రచారము జేసి, విజయమంది ప్రపంచ మంతయు సంచారము సలిపి, భారతదేశమునకు గూడ వచ్చిపోయిన, డబ్ల్యు. జి. జాన్సన్ గారి మొదటికారు తిరిగి పోయిన వెనుక గంధి మహాత్ముని గూర్చి యొక అమెరికన్ పత్రికలో నిట్లు వాసిరి:-

గంధి మహాత్ముడని పేరుగల భగవదంత సంగ్రహముఁడైన మోహన్దాస్ కరండు. ప్రపంచము లోని జనసంఖ్యలో అయిదవ వంతును మోయెనున్న భారత సామ్రాజ్యములోని మోసర మహాసముద్రమునందలి దిశలందున్నది. ఈ వ్యాసమున వ్రాయుచున్న అష్టోబిరు మాసమందలి కరీరమునంతటి యథోభాగమును కాల్చియుండు కొంతవఱకు యంగవస్త్రమును మాత్రమును ధరించుచున్నాడు. ఇండియాలోని ప్రజలందఱు కంతమాత్రమే ధరించుచున్నాడనునట్లు ప్రామాణ్యముండదనియు, ఎవరికి వారు చాలింకకంఠెయధిక మనుభవించుట "కొంతవఱ"నియు ఆయన యుద్దేశము. కూర్చుంటున్న వారి శిష్టాచారమునకు తగిన శ్రద్ధలు పెట్టించుననియు ప్రయోజనము జేయును. బహువచనమున వ్రాసిన వాక్యములందున్న ప్రజలు భుజించు యాహారమును మాత్రము భుజించును.

ఈయనచర్యల ఖండించుచు వలపును కలఁగఁగల పత్రికయున్నాడు. నవనాగరికమునకును, అందులో బ్రత్యేకము నివాసములకు నలవాటుపడినవారి కాయన పేరు దుశ్చరమునలె యుండెను. ఆయనను తిట్టువారు చాలుకండి యున్నారు. గాని యట్టివా రెవరను ఆయనయొక్క నిష్కళంక వృద్ధయమును సుత్రవర్తనను, శక్తిని, సందేహింపజాలరు. ఆదేశమందలి బ్రిటీషు పరిపాలన కరడు నిండించు గాన వారి కలెడు పిదపసంఖ్యా తుడుగ కన్నట్లును. ఆయనను దూషించుటకు వీలయినంత గూఢింపినను యిక్కండి విషయముమాత్రము సుభటుగ నెల్లఁగకు గానించును. ఆయన జీవితకాలములో ప్రపంచములో నెవ్వరును తగ్గినంతవఱకు మద్యపానము నతిదు. రెండువర్షములలో స్వశక్తిని తగ్గించి వేసెను.

బ్రిటీషు ఇండియాలో మద్యముపై పన్నుల తక్కువకు ఏర్పడినంత సంతోషము వూర్తియగును. మద్యముపై రాబడి విషయముగ తగినవియనందున అందుకు సంబంధించిన యాద్యోగులకు మాడలుపుట్టింది. ప్రభుత్వమువారికి ఆదాయమును, దానము గొని యున్నవారికి మద్యమును సమైచ్ఛేయముకై మద్యవ్యాపారము కరుగుచునే యుండవలెనని యా యాద్యోగుల యుద్దేశము.

నే నా దేశమంతయు పర్యటించును సలిపిరి. ఎక్కువ మంత్రులతోను ఎక్కువ యాద్యోగులతోడను చాలమందితో నేను ప్రసంగించి యుంటిని. మగ్గపానము తగ్గిపోవుచున్నదనియు అందువలన ఎక్కువ ఆదాయము పడిపోవుచున్నదనియు వారందఱు మొత్తమున చెప్పి రాజధానిలోని నెల్లూరు జిల్లాలో నిరుడు ఎక్కువ ఆదాయము 168100 రూపాయల యుండవలెనని కల్పనము 22కి రూపాయలని యాద్యోగులకు చెప్పెనున్నాడు. ఈ కల్పనకు కనగడని జిల్లా యిండియాలో నొక్కటిగూడ లేదు. కరుగులేదని నాకు తెలిసినది వలన నా జిల్లా యొక్కటియే. ఇచ్చట మాన్వలూ యవలూలోనున్న "తుంటరులై" యనహాయవారులకు పోనియరు. ఏర్పడినవలె నిదేశితముగ నున్నచో ఎక్కువ ఆదాయమును మునుపైగా తగ్గి పోవునని ఆ దేశమంతటా కారులసాలో చెప్పిరి. వందలకొలది గ్రామములలో మద్య పనుమాటలేదు. ఈయన దిగిబయలి శక్తినికల యికా య నేక గ్రామము లీస్థిలోనికి వచ్చుచున్నది.

చాలమంది మద్యవ్యాపారుల దివాలా తీసి వారు. ఇంక ననేకులు వీలయినారు. ఎలనన మద్యముకాణములు వేలము పాటలలో యున్నవని పూటదారునికి కొట్టివేయుదురు. అమ్ముటకు లైసెన్సు మాత్రము సంతోషమునకు 5 నుండి 10 వేల రూపాయల కన్నను. కావున మద్యముయొక్క ఖరీదు, ప్రభుత్వ సామ్యుష్కార ప్రయోజనముగాను వివరముగ మద్యము విక్రయించవలసి యుండును. వీరొప్పుకొనిన చేపములలో ప్రభుత్వమువారు నిర్దాక్షిణ్యముగ కావలెనని తగ్గింపరు.

నే ననేక మద్యకాణములకు బోయి చూచి యుంటిని. ఆవర్తకులు దేశము ఒకరిద్దరికంటె యెక్కువ రాబడములేదని యెత్తుకొనిరి. ఏలని నేనడుగగా "గంధిగారు త్రాగవచ్చని సజలమ చెప్పెను"ని వారెల్ల పశువులను తిచ్చుచుండిరి. నేను

కటకము వద్ద జైలు చూచితిని. అధివసకులలోను ఆగోగ్యునియములందును అమెరికాలోని మంచిజైలుకు దీసిపోవడని చెప్పి గలను. వారిలో 400 ఖయిదీలకు స్థలమున్నది. మామూలుగ నది నిండియుండునట్లు. గడచిన కొన్ని మాసములనుండి ఖయిదీలు తగ్గిపోయి తుదకు 138 మాత్రమున్నారని జైలురు చెప్పెను. నేను కారణముడుగ "గంధిగారి అసహాయాద్యము మే కారణము"ని యతడు చెప్పెను.

ఇట్టి వివరములు గావించిన యీపురుషు డెవడు? మోహన్దాసు కరంచందు గంధి ప్రస్తుత నివాస స్థానము అహమ్మదాబాదుకు సమీపములో 1869 వ సంవత్సరము అక్టోబరు 2 న జన్మించెను. మహాత్ము పదమున కర్థము గొప్పపురుషుడు. మహాత్ముడు గా వసించుచు గాని దేవుడుగాడు. ధనికులయ భగవద్భక్తులయిన తల్లితండ్రుల కుతకు జన్మించెను. అతడు జన్మించిన దేశ భాగమందు మత సామ్రధాయము లుత్కృష్టములు. అట్టి ప్రజలకు ఎట్టిజీవహింసయు గట్టును. అందువలన కొందరు తెలియకుండ పురుగుల ముందు మేమో నను భయమున ప్రాద్దుకుంగిన వెనుక వస్త్రముతో నోరుమాసి యుంచుకొందురు. అట్టి వేదాంత వేత్తలలో నొకడు మంచమయై పడండి నట్లులేమి చేసిన యూరతుడు వాడను. పెద్దపులి కన్న భక్షించుచుండగా నెమియు కేయక శాసించుచు వాడను నిజరు యన మహాత్ములును, త్యాగశీలుడని నాలో చెప్పెను. అహమ్మదా బాదు లో యొక గొప్పయద్యోగి పిచ్చికుక్కను చంపుట కెంతవఱకు కలిగినదియు నాకు నల్లించి చెప్పెను. యేలనన ఒక్కకుక్కను చంపిన సంకల్ప తెలియగానే పెద్ద దెబ్బ లాట జరుగును.

గంధి బాలుడై యుండగ నింకనలేమియు నరని వస్తువు లేక అమెరికాలో బాలురు దొంగతనముగ నొక రెట్టుత్రాగునట్లే నిషేధింపబడిన మాంసమును మంచు వాడట. అతనిని తల్లి దేవాలయముకు తీసుకపోయి త్రాగనియ, మాంసము భుజింపనియ, పరస్పరమునను చెయనదియు మాకు ప్రమాణములు కేయించుకొని లండనుపోయి చదువుకొనుట కనుజ్ఞ విచ్చెను. ఈ ప్రమాణముల కనుకూలముగ లండనులో నతడుండి బాబాయలలో లాయరువృత్తి చేసికొనుటకు దిగి వచ్చెను.

ఒక వ్యాజ్యములో పనిపడి యతడు దక్షిణాఫ్రికాకు పోయెను. గాని యతడు నల్లవాడను కారణముచేత నతని వృత్తి కనుమతి యియ్యబడ లేదు. తన జాతివారి హక్కుల కొరకు గంధిగారి పోరాట మిక్కడనే ప్రారంభమయ్యెను. ఈ దీక్ష పోరాటము దక్షిణాఫ్రికా చరిత్రలో కొంత భాగమునది. ఈ పోరాటములో నెలలకొలదిగ నతడు మనేక సాయలుజైలులో నుండునెను. కాని ఆయన విజయమందెను. ఈ విజయవర్తిత మనేక గ్రంథములుగ వ్రాయబడి యున్నది.

ఈ సమయమున ఆయనకు భగవద్గీత, టూల్టూముచనలు, పుస్తకముపై క్రీస్తుజీవిత బోధలు, పరిచయమయ్యెను. ఆయనభవి మద్యవర్తకవియే మూలము. వీనిమూలమున నతడు ప్రపంచములో కల్ల నుత్పాదన పురుషుడాయెను. క్రీస్తుబోధలలోని యన్నత మత సూత్రము లే ఆయన యొక్క ప్రవర్తనకు మార్గ దర్శియై. వీనినుండియే ఆయన యొక్క సత్యాగ్రహోద్యమములు బయలుదేరెను. సత్యాగ్రహోద్యమము యొక్క ప్రస్తుత యనహాయాద్య ముగ మారింది. ఈయద్యమము యాద్యుట్టి టిషు సామ్రాజ్యమును తనకేతా లాడించుచున్నది. సత్యాగ్రహోద్యమము గంధిగారు ముక్కుకు నూటికి నడమను ఇచ్చితిని తుద వరకు ప్రవర్తించును.

యద్య మంత మొందిన రెండు వత్సరముల వరకు అంగ్లేయులలో నమిత రాజకర్తల వాకికంటె నెక్కుడు రాజభక్తితో నతడుండెను. ఆయనబోయరుయద్యములో పని చేసెను. జబ్బుచేసి కేలపు పొందెను. పర్యవేక్షణ ప్రయోగములలో నాయన పేరెక్కెను. నికోసా యుద్ధపాదంభములో నతడు లండనులో నుండెను. ఆంగ్లేయ విశ్వవిద్యాలయములలోని భారతీయ విద్యార్థులను 250 నుండిన వలంటీయులు చేర్చి జీతములేకుండ పనిచేయించెను. తరీగ మద్యవర్తకమునందన ఇండియాకు మరలి తర్వాత దేశము బాగు చేసికొనెను.

1918 వ సంవత్సరము విషను నీతిలో బాయను బాడ్జి మంత్రి 11 లక్షల భారతీయులు కావలెనని కోరగా గంధిగారు వీరిని పోగుచేయుట కారంభింపగా 91 మాసములలో చేరుదురను. కొనిన సంఖ్య 7 మాసములకు పూర్తియయ్యెను. అంతట సంధి జరుగుటచేత నిక్కాగ్యము ముగిసెను. భారతీయ సిపాయిలను హిసముగ చూచు రూపుయొక్కవని కొందరనగా యిది సమయముకాదని వారి నొక త్రొక్కెను. జాతీయ మహాసభ కి

భారతీయులకు అధినేత రాజ్యములవంటి స్వరాజ్యమిచ్చునట్లు బ్రిటీషు వారిని ఒత్తిడి జేయుట కిదియే సమయమని కొంత అనగా గంధిగారు దానికి వ్యతిరేకముగ విజయమందెను.

యద్య కాలమందు సభాయుతులైన రాజప్రతినిధి ఇండియా రక్షణ కాసనము ప్యాసుచేసెను. ఇందువలన పాటలహక్కులు చాల తగ్గింపబడెను. రాజుగారి విశోభుల కుపయోగింపవలసిన యాకాసనమును బ్రిటీషు యాద్యోగులు పట్టుకలతో రాజకీయ వ్యవహారములలో పనిచేయువారి కనేకుల కుపయోగించిరి. ఇందువలన భారతీయులకు తోషణ వచ్చెను. యద్యముకు సంబంధములేని రాజకీయ విషయములందు మద్రాసు బ్రిటీషుయద్యోగులు దీనిపట్టుకలతో భేదాభిప్రాయములు అట్టి రాజభక్తిగల అమెను మూడు మాసములు నిర్బంధించిరి. యద్యాంతమున కౌలుచట్టము మూలమున యాదుర్వార్థపు కాసనము స్థిరముగ నుండునట్లు చేయువలెనని రాజప్రతినిధి ప్రయత్నించెను. ఇందువలన భారతదేశమున యగ్ని రగల సాగెను. పంజాబు హత్యల కిదియే కారణము ఈకారణముననే గంధిగారు సాత్విక నికోభ మారంభించెను.

గంధిగారు మంచి మంత్రాంగవేత్త గావున బ్రిటీషు వారి బల పీ న స్థానము యి న మధ్య వ్యాపారముపై దెబ్బ తీసెను. భారతదేశమున నెల్లప్పుడే దోయకరితని మద్యముండెడిది. దానిని బ్రిటీషువారు దేశముకు తీసుకపోలేదు గాని మద్య వ్యాపారమును బాగుగ సాగించి వ్యవసాయమును, ప్రభుత్వ ఆదాయమును వీలుకలిగించినారు. "తక్కువ ఖర్చు, ఎక్కువ ఆదాయము" అని రాష్ట్రము నెట్టుకొని మద్య వ్యాపారము వివరముగ సాగెను. ఈ కారణమున స్నేహితులు విరోధులు గూడ బ్రిటీషువారి నిండింపక తీరదు. గంధిగారి వికారముమాత్రము వెలిబుచ్చెను. ప్రపంచ మంతయు చూచుచున్నాడు. ఆయన రాజకీయ కార్యక్రమములో మద్య నిషేధము ముఖ్యస్థానమున బెట్టెను. ఇట్లు చేయుటకు భారతీయుల ఆశయములు మేల్కొనెను.

మద్యనిషేధ ప్రచారమున కొంతవఱ కంతకు కారణము. అసహాయవలంబులు మద్య దుకాణములవద్ద పిక్కెటుచేయుట. యువకులు గుంపులుగ మద్యదుకాణముల వద్ద నిలువబడి త్రాగుటకు వచ్చినవారిని త్రాగవచ్చని ప్రార్థించురు. ఈయనాము భారతదేశమంతటను వ్యాపించెను. ఇందువలన నిరుపేక్షములందును కొన్ని దుర్వార్థము లేగ్గడినను చాలమంది ప్రయోజనము కలిగినది.

నీలలో కొంతకారము గూడనున్నది. మంచి యనహాయ వారు మోకాళ్లపైపడి త్రాగుటకు వచ్చిన వారిని మానమని ప్రార్థించురు. కొన్నిచోటులందు పిక్కెటుచేయుటకు పాకీవాండ్లు పంచములు మొదలయిన హిసజాతులవారు నియోజింపబడుట వలన మంచిపని జరిగినది. నీగ్రోవాడు ఒక కలనలును త్రాగుడు మామని కొరిగినెట్లుండనో అట్లే గొప్పకులువారికి హికులమువారు త్రాగుడుమామని చెప్పవలెనుండను. గొప్పకులమువారు పంచములను మరకీకాలువలలోకి తన్నుజాలరు ఏలన తాకినచో మైలపడుచురు. కావున మామను కాపాడుకొనుటకు వారు త్రాగకుండ వేరలి పోవలసి వచ్చెను.

అన్నీలో నొక నవాబు మత విరుద్ధముగ త్రాగుట కలవాడు పడెను. అంతట వాని నొకరు లండను నలము చేసి త్రాగుడు మామని గాని మేము నొకరి చేయవలసి. త్రాగుడు మామనిగాని యొక క్రొత్తనొకరులు చేయవలెనని కులమువారు కట్టుబాటు చేసిరి కావున నవాబుగారు అన్నము నందుకొని నిర్ణమాని మృత్యువలన వచ్చెను. దేశమంతయు నిట్టిపిచ్చికథలు వ్యాపించినవి. ఈకథల వలన గూడ మంచిపని జరుగుచున్నది.

మొత్తముమీద మహాత్ముని యజ్ఞల సమరించి పిక్కెటింగు కార్యముగనే జరుగుచున్నది. కాని కొన్ని స్థలములందు పిక్కెటుచేయువా రధికౌత్సాహములు త్రాగుటకు వచ్చినవారిని బయటికిలాగి వేయుదురు కొన్ని విషయములలో కులకట్టు బాటుచేసి త్రాగినవారిని నొకరించి, మెడలో పాత చెప్పుకట్టి యూరేగించురు. ఇట్టి యనహాయములు సహించుట కష్టముగాన కొన్ని సమయములందు దెబ్బలాటలగును. అంతటపోలేను వారు ప్రవేశించుటకును పిక్కెటింగు మామని ప్రభుత్వమునా రాజ్ఞాపించుటకును సందు దొఱకును. కొన్నిస్థలములందు పిక్కెటింగు మామనుకు ప్రభుత్వోద్యోగులే యల్లరుల తయారుచేయుదురు. ఇట్టి యల్లరులు వార్తాపత్రికల కెక్కువగాని కొంత ముగ జరిగి చోటులందు వార్తలు బయటికి రానేరవు గాన పిక్కెటింగు యల్లరులకు కారణమని యెల్లరు తలంచురు. కొన్ని రాష్ట్రముల కాసనసభలందు గంధిగారి సూత్రముల నామోదించు సభ్యులు కొందరు మద్యవిష

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞాపనము

అహమదాబాదు చెరసాలలో మహాత్ముని సమన్వయములు
మహాత్ముని సందేశము — 18 వ తేదీని విచారణ జరుగును.

అహమదాబాదు సత్యాగ్రహశ్రమమున కాంగ్రెసు కార్యసంఘ
సభ 17 వ తేదీని జరుగును సభ్యులరాక.

కలకత్తాలో 50 మంది వలంటీరులకు జర్జానా వేయుట.

చారీచారా దురంతములు—రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ ప్రకటనము.

మాంటాగూగారి రాజీనామా—భూపేక్షనాథ బాసూగారి అభిప్రాయము.

రాజప్రతినిధిని భుమిపారు బ్రాహ్మణసంఘమువారు దర్శించుట
రాజకీయములు—రీడింగు ప్రభువు అభిప్రాయములు.

బొంబాయి

మహాత్ముని కారాగృహవాసము
స్వేచ్ఛకు నిరోధము లేకుండుట

అహమదాబాదులోని కారాగృహమున మహాత్మునిను
బాంకరుగారికి ప్రత్యేకముగ చెయ్యక గదిని యిచ్చిరి. వాని
త్యంత పరిశ్రమలుగా కుదిరేసిరి. వారు తమ మామూలు
దుస్తులనే ధరించుచు ప్రత్యేకముగ భోజనమును తెప్పించుకొని
భుజించుచున్నారు. వారికిని నిరోధమును కలిగించుట లేదు.
ఎవరు వెళ్లినను ధారాళముగా వారిని చూడ ననుచుండుచు
న్నారు. వారెన్ని యంత్రములను వ్రాసినను అధ్యంతర మేమి
యును లేదు. సెవన్న విచారణ 18 వ తేదీ కనివారమునాడు
ప్రారంభ మగును (అహమదాబాదు-16-3-22)

మహాత్ముని కేసు విచారణ

మహాత్ముని కేసువిచారణను జిల్లా సెషన్సుజడ్జి ఆర్.ఎన్.
బ్రూమక్సీగారు 18 వ తేదీ కనివారమునాడు పగలు 11-30 కు
ప్రారంభించును. ఆ కేసులో ప్రభుత్వమువారిపక్షమున బొంబాయి
అడ్వకేటు జనరలు ఆర్. థామస్ ప్లాంగ్ మనుగారు వా
దించెదరు. విచారణ కొన్ని గంటలలోనే పూర్తియగునని తెలి
యుచున్నది.

మహాత్ముని సందేశము.

అహమదాబాదులోని స్వరాజ్య ఆసు దేశభావ దివ్యత
ప్రతినిధి సబర్బన్ చెరసాలలో మహాత్ముని సందర్శించెను. వాడు
విధింపబడెనున్న శిక్షయొక్క కార్యము ఎంత హెచ్చుగా నుం
డిన అసహాయోద్యమాభివృద్ధి అంతోఽనుముగా లభించును. ప్రభు
త్వమువారి నిర్బంధవిధాన కార్య మెంత హెచ్చినను గూడ
దేశీయులు సమస్త ఆర్థికలభ్యము నలంబింపగూడదు. కాంతిని
కాపాడుచు తమ మనసులలోని కోరికవేషములను పూర్తిగా
నిర్మూలించవలెను. అందుకు వారు విరామము లేకుండ ఖద్దరు
బట్టలను నేయుచుండవలెను. విదేశీ బట్టల
బహిష్కారము పూర్తిగా జరుగుట దేశీయులంద
రును ఖద్దరుబట్టలనే ధరించుట ఎన్నడు చేకూరగో ఆత్మణమే
స్వరాజ్యము సిద్ధించును చెరసాలలోనున్న వారినందరి నపుడు
దేశీయులే విడిపించెదరు. అలీనాదరులు తమ అభిప్రాయము
లను మరకు పరుపకుండ స్పష్టముగ తెలిపిరి. అదియే వాహిన
ర్షిన మహాపరాధము. నేనుగూడ నట్టి అపరాధమునే చేసితిని.
కాన వారు నాకు సోదరులని నేను భావించుచున్నాను. మాం
టాగూగారి రాజీనామాగలన వట్ట మేమియును కలుగదుగాని
మాంటాగూగారు ప్రశంసనీయుముగ మెలంగిరి. నేను వివరించిన
రీతిని అసహాయోద్యమవిధానమును జయప్రథముగ కొనసాగిం
చినవో అంగ్లదేశవంశజాక ప్రపంచమునందంతటను రాజకీయ
పరిస్థితులలో చాల మార్పు కలుగుట నిశ్చయమని మహాత్ముడు
నడిచెను.

భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ

17 వ తేదీని సబర్బన్ శ్రమమున జరుగును
కేపు (17 వ తేదీ) అహమదాబాదు సమన్విత సత్యా
గ్రహశ్రమమున యీసభ జరుగును. హాజీం అశ్వభాను
సరోజినీదేవి, పండిత జనకలాలా సెహ్రా, విఠలభాయి
పటేలుగార్లు వచ్చిరి. పండిత మాలవ్యా కల్యాణగార్లు నేడు
(16 తేదీ) వచ్చెదరు. (అహమదాబాదు 16-3-22)

బొంబాయి అల్లరులకేసు

యంతరాజాగారు బొంబాయిలో దిగినతోజున జరిగిన అల్ల
రులసందర్భమున విలియం బ్రేగు (వి.వి.సి. వి. రైల్వే కార్మికులను-
బలుపారు) అనునతనిని జాత్యంతరమున అబ్దుల్ గఫూరు అనునతని
పైనే తేబడినకేసు విచారణ బొంబాయిలో సెషన్సుకోర్టులో
15 వ తేదీని జరిగెను. బ్రేగుగారు అక్రమముగా బొంబాయికి
వచ్చి జాత్య జరిగిననాడు మతసత్తరము వంతు పోవుచుండగా
నొకగుంపు అతనిని చుట్టవేసి కర్రలతో కొట్టిరి. ఆ గుంపులో
యెడలన పెద్దరాళ్ల నరసింహులపైని విసరిరి. అంతట నతడు స్వస్థి
తప్పి పడిపోయెను. అతనిని వైద్యశాలకు గొనిపోయిరి గాని ఆ
నాడే అతడు వైద్యశాలలో మృతికొందెను. పోలీసువారు
విచారణ చేసి గఫూరును మరొకరిని పట్టుకొనిరి. తక్కినవారి
సందరిని వదలివేసి గఫూరును మాత్రము సెషన్సుకు పంపిరి. విచా
రణ జరుగుచున్నది.

వంగ రాష్ట్రము

కలకత్తా వలంటీరులకు శిక్ష

11 వ తేదీని వలంటీరుల వలంటీరులు మహాత్ముని ఆశ్రయ
వార్త విని మరల వీధులనెంటు తిరుగుటచే వారిలో తిరిగి పట్టు
కొనబడిన 50 మందికిని 15 వ తేదీని చెరి 2 గూపాయలు జా
ర్జానా యిచ్చునివో చెరి 7 గూపాయల విడితైపు వేయబడెను
26 గ్రంథమును వశపరుచుకొనుట

అలితమోహను సాహాగారు వ్రాసిన “మోక్షమార్గం”
అను వంగభాషాగీతముల పుస్తకము రాజద్రోహమును బోధించు
చున్నదని తానిప్రతుల నన్నిటిని వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు
వశపరుచుకొనిరి

కలకత్తా ఇండియను అసోసియేషనువారి ప్రకటనము

దేశీయులు (నిర్మాణ) దేశహిత కార్యవిధానమునే
అవలంబింపవలెను. అందులకు ప్రతి మండలమునను సంఘము
లను కార్యనిర్వాహకవర్గమును ఏర్పరుప వలెను. రాజకీయ
సంస్కరణములను జయప్రథముగ నెరవేర్చుట, మెట్లను సంఘ
నిర్ధారణను సవరింపవలె నని గట్టి ఆంక్షోకనమును సక్రమముగ
సాగించుట, ఆరోగ్య, పారిశుధ్య ప్రారంభవిధ్య, శ్మశనస్థాన
పారిశ్రామికాభివృద్ధిలకు, కావలసిన భవనము దొరతనమువారు
బదులు తీసికొనవలె నని నిరోధించుట, రాజకీయ విషయము
లను దేశీయులకు సరిగ బోధించుట మున్నగు విధానమును
ప్రజలనుసరింప వలెనని కలకత్తా ఇండియను అసోసియేషను
వారు ప్రకటించిరి.

వంగ రాష్ట్రమున జనుము సాగుబడి

వంగ రాష్ట్రమున జనుము సాగుబడిని తగ్గించుటకు
రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు నిశ్చయించిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రములు

చారీచారా దురంతములు

రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ ప్రకటనము
బెన్గళును చారీచారాలోను జరిగిన దురంతములకు,
జాత్యంతరహితమని అసహాయవాదులు ఏయద్యమమును ప్రశం
సించుచుందురో ఆ అసహాయోద్యమమే కానినని విమోచ
నరల ప్రకటనలవలన తెల్లమైనది. ఈ రెండువోట్లనుగూడ స్థాని
కోద్యోగులకు ముందుగానే తెలియుటచే వారు జాగ్రత్త వహిం

యము స్థానిక స్వపరిపాలనా కారమున పెట్టవలెనని గానిమద్య
నిషేధముకొరకుగాని తీర్మానము లుపపాదించిరి. కాని యిట్టి
తీర్మానము లన్నిటిని బ్రిటీషు సభ్యులందరు వాడేపించురు.
భారతీయులందరు వామోదించురు. అధిక్షేపించు భారతీయు
లన్నవో వారధికారులయి యుండురు. ఇట్టి శ్మశనశ్రమము
వలన, భారతీయుల కయిష్టమయిన మద్యరక్తము బ్రిటీషు
వారు సాగించుచున్నారని గాంధీ యనుచరులు చెప్పుచున్నారు.
మద్యనిషేధము భారతీ యు లు గో రు ట లే త ని యు
బ్రిటీషు ప్రభుత్వమునకు క వ్య ము క లు X తే యు ట
కల్లరిచేయుచున్నారనియు బ్రిటీషువారు బతులు చెప్పి పన్నులు
వ్వడిచేయుదురు. కానిపన్నులిచ్చు భారతీయులందరు యోగ్య
వముగ మద్యనిషేధమునే యామోదించురు.

ప్రజలు కోరిక మద్య నిషేధమున కాటంకము గలుగ నే
యగూడదని యెవరో కొందరు బ్రిటీషువారు నుచున్నను కాన్ని
లులో బ్రిటీషు సభ్యులలో నొక్కడయినను స్థానిక పరిపాల
నాధీనము చేయుట కయినను నోటులేయలేదు.

చాలాస్థలములందు మున్సిపలు సంఘములలో మద్య దుకా
ణమును దీసివేయవలెనని బ్రిటీషు యధికారుల ప్రార్థించుచు
తిర్మానము తామోదించుటదేనది. కొన్ని స్థలములందు పావులమా
యబడియు మున్సిపలు సరిహద్దులలో లేకుండవేసియు జరిగియు
న్నను చాలవోటులం దీర్తిర్మానము నధికారులనిర్లక్ష్యము జేసిరి.
ఇట్టివ్యవహారాలలోపాధారణము బ్రిటీషు యధికారులవ్యతిరేక
ముగభారాదుగురు. ఒకస్థలముంగు శరీరాకోగ్యమునకు తాగుదన
వగమని చెప్పి బ్రిటీషు ఆరోగ్యాధికారి తీర్మాన మోదించెను.
చాలాస్థలములందు ఇవారా వారును తిరిగి యిజారాలు పాడవచ్చు
దు వారికి రహస్యముగ కవ్వములు కలిగించి జలకంఠముతో మ
ద్యనికయము ప్రారంభించుటలు చేసియున్నారు.

నేను వారేరు జూచిన వెనుక బ్రిటీషు డిప్యూటీ
కలెక్టర్ రాకడు బ్లాబ్బో అశ్చర్యమని కీరతి వ్రాసెను—

“అసహాయోద్యమ కారణమున కల్లు దుకాణములు
పూడిండుట చాల కష్టముగ నున్నది. గవర్నీ వాండ్రకు తాడి
నట్లును గీత కీయవద్దని చెట్లు యజమానులకు వారు బోధించు
చున్నారు. ఇందులన కల్లుపావుల నమస్త్రుట కష్టమగు చున్న
ది. ఇచ్చ ప్రభుత్వాధీనములో నున్న చెట్లన్నిటిని గీత కీచ్చు
నట్లు యజమానులను బలవంతముచేసి మద్య వర్తకులకు వీలయి
న. తన సహాయము చేయుటయే యీ యద్యమము నెదుర్కొను
టకు మార్గము. ఇది ప్రత్యేక విషయము గాన మీ యాధీనము
లోనున్న చెట్లను గీత కీచ్చుటకు గల యాటంకములను తొల
గించి ప్రస్తుతి సమర్థము లేకజేతు వలెనని కోరుచున్నాను”.

1919-వ సంవత్సరపు రిఫారం ఆక్ట్ ప్రకారము మద్య
విషయము స్థానిక స్వపరిపాలనా ధీనముచేయ బడినది గాని
కొన్ని నిబంధనలున్నవి. అందులన రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు
మద్యనిషేధము తీర్మానించుటకు వీలలేకున్నది. మద్యనిషే
ధముకు దేశీయులకు తోడ్పడుటకు మారుగ బ్రిటీషు యధికా
రులు వీలయినన్ని యాటంకములు కలుగజేయుచున్నారు.
ఇందులన దేశీయుల మానసమందు యగ్నిగడులు చున్నది.
అసహాయోద్యమముకు బలము వచ్చుచున్నది. దీనిని యపయో
గించు మార్గము గంధిగారికి బాగుగ తెలియును.

చాల కష్టములనుండి త్రాగుదురు దాసులయుముండి
యిప్పుడు భారతీయు లాదురాచారమునుండి, గాంధీగారి
వాయకత్వముకొండ, లొలగ ప్రయత్నించుచున్నారని యెల్లకరు
తోచగలదు. ప్రజాభిప్రాయము వృద్ధి పొందుచున్నది. ఎట్టి
యాటంకములను చిరకాలము నిలువజాలవు.

రాష్ట్రీయ శాసనసభలు.

వంగ రాష్ట్రము.

వంగ రాష్ట్ర శాసనసభయందు బడ్జెటు విషయలపై సమన్వ
తులు పుచ్చుకొనబడును. ఖర్చులను తగ్గించవలయునని అధికా
రసభ్యులు దాదాపు 424 సవరణల నుపపాదించుటలు నోటిను
లివ్వబడినవి. పోలీసుకాభివృద్ధితగ్గించవలయునని అధికముగ సవ
రణ లుపపాదించబడును.

ఆదాయాభివృద్ధి క్రొత్తపత్తులను విధించుటనుసభ్యులు
ఆమోదించిరి.

బొంబాయి.

బొంబాయి శాసనసభలో ఇండియన్ స్టాంపుఆక్ట్ సవరణ
సట్టము మూడవ పర్యాయము చదువబడి ఆమోదించబడెను.

వీక్షకు వెయ్యూరూప్యమును ప్రవేశకనుము చెల్లించవలయు
నని భాగ్యలహదగు కూపరుగా కొకసవరణ నుపపాదించిరి. వీక్ష
కులకు అధికమగుపన్నులను చెల్లించుచుండగ ధనవంతు లగు
వీక్షకులెవరూడ పన్ను విధించుట యుక్తమని వీరు వాదించిరి. ఈ
సవరణను ఆ నేకులు ఆక్షేపించి సవరణ జరిపించెను.

బొంబాయియును గుజ్రాత్తు పదెము సంస్థానమున జరుగు
నాదమును నిషేధించుటకు తయారు బేయరుడిన డిల్లు సభ
వాదినే ఆమోదించబడెను.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

(0)

పశ్చిమగోదావరీ మండలసభ—టంగుటూరి ప్రకాశంగారి అధ్యక్షత.

కాకినాడలో కొండపల్లి జగన్నాథ దాసుగారికి కఠినశిక్ష—మఖిలాలూకాగారి కేసు విచారణ.

బెజవాడలో రొయ్యారూ అచ్యుతరామయ్యగారి అరెస్టు
వల్లభనేని వేంకటరావు చౌదరిగారికి కఠినశిక్ష.

తెనాలిలో ఓలేటి సుబ్బయ్యగారికి కఠినశిక్ష
గుంటూరుమండలమునందలి కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుల నియోజనము.

రాజమండ్రి నాయకులను చెన్నపురి చెరసాలనుండి వదులుట
వారు నేడు రాజమండ్రికి మొయిలులో వెళ్లుదురు.

గోదావరి మండలము

కొండపల్లి జగన్నాథ దాసుగారి కేసు

ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్ష

కొండపల్లి జగన్నాథదాసు (తుని) గారికి 18 వ తేదీన 108 క్రింద వాటిను యియ్యబడెను. 16 వ తేదీన కాకినాడలో విచారణ జరిగెను. ఇద్దరు సబ్బయ్యగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. స్వరాజ్యవనీకము అను దాసుగారి గ్రంథములలోని గీతములను దాసుగారు పాడుచు రాజద్రోహమును బోధించిరి. సాక్షులు చెప్పిరి. దాసుగారు బామినయియ్య వలెను. తేదీనో 1 సంవత్సరము కఠినశిక్ష ననుభవించ వలెనని మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు మేజిస్ట్రేటు తెలిపెను తీర్పును పూర్తిగా విమర్శించెను. దాసుగారి వాజ్మూలమును వినుటకు మేజిస్ట్రేటు నిరాకరించెను. దాసుగారు విచారణలో కల్పించుకొని లేచి, దాసుగారు దైవభక్తుడు. సామ్యవర్థుడు. ఆమాయకుడు నిష్ఠాశీ 15 నెలలనుండి దౌర్జన్య విరహితమును నేవచేసి చివరకు విశ్రాంతి బడసెనని కాకినాడనుండి విశేష తంతివార్త నంపెను. దాసుగారు పుస్తాకలోక ద్వైతవాదము సంబంధమున నచటి స్వరాజ్యకార్యాలయమునం దుండగ 13 తేదీ రాత్రి 12-30 కు అరెస్టుచేసిన యొక విశేషం 12 వ తేదీన పునమాక నుండి స్వరాజ్యప్రతిక ప్రాసెను.

మఖిలాలూకాగారి కేసు

ఈ కేసు విచారణ కాకినాడలో 16 వ తేదీన పగలు 11½ కు 108 క్రింద ప్రారంభమైనది. కాకినాడ తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘకార్యదర్శి దాక్టరు వి. వి. కృష్ణయ్యగారును పోలీసు సబ్బయ్యగారును ఫిర్యాదీల పక్షమున ముద్దాయి యుపన్యాసమునుగూర్చి సాక్ష్యమిచ్చిరి. సాక్ష్యము అసత్యము. రెండవసాక్షి కిషోర్బాబ్ మామవంతు లబ్ధచరి ముద్దాయి నడిపెను. ముద్దాయి తాను అసహాయవాదిని కానని చెప్పి పీటలు యల్లాజోళ్లుల కామేశ్వరరావుగారిని తన పక్షమున వాదించుటకు నిశ్చయించెను. సాక్షులను క్రానుచేయటముగూర్చి చాలదర్ప జరిగినది. 23 వ తేదీకి వాయిదా నేయబడెను.

పశ్చిమగోదావరీమండలసభ

ఈసభ శ్రీమంత్ టంగుటూరిప్రకాశంగారి అధ్యక్షత క్రింద యానెల 21 వ తేదీన నరసాపురం తాలూకా మట్టపాత ములో జరుగెను.

బ్రాహ్మణసంఘభివృద్ధి

మండల సంస్కరణములలోనికొంత అభివృద్ధి చూపబడినపుడు (అది ఎన్నడొత్పరదం జరుగునో నేనిపుడు చెప్పజాలను) మిగిలినవియు గూర్చి ఆలోచింపవలెనని మీరు కోరితిరి. మీ కెట్టి సంకల్పమును పనితేదు. అయోధ్యకెంటునట్లుము నామోదించుట మీకు భీతిగలిగెనని మీరు నడిపితిరి. వాగ్దానములకు కలకర మగునిబందన లాచట్టుమున నేమియును తేవు. భూస్వాములహక్కులతోపాటు కైతుల హక్కులనుగూడ కాపాడుటవలెను. తిరస్కారపులనల లాభములేదు. కైతుల అభివృద్ధి భూస్వాముల అభివృద్ధికి మరల సహకారియగును. కాననకలలో భూస్వాముల కిత్తు ప్రాతినిధ్యము పూర్తిగా నున్నది. రాష్ట్రీయకాననకలలో భూస్వాములప్రతినిధులు హెచ్చుగా నున్నారు. భారతకాననకలలోను స్టేటు కాన్సిలు లోనుగూడ లోటులేదు. ఇకమిదలగుడ వారి పలుకుబడి అణుమాత్రమును క్షీణింపదు. అని రాజప్రతినిధి నుడిపెను.

మండలకాంగ్రెసుసంఘసభ యానెల 20 వ తేదీన పగలు 11 గంటలకు జరుగెను. నరసాపురం తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘ సభ ఏప్రిల్ 16 తేదీన జరుగెను. మండలములోని గ్రామసంఘములవారు ప్రతినిధులను హెచ్చుమందిని పంపకొరవనని స్వాస సంఘకార్యదర్శి నరసాపురమునుండి 17 వ తేదీన తలచింపెను.

రాజమండ్రి నాయకులను వదలుట

చెన్నపురి చెరసాలనుండి వదలుట

నాయకులు నేడే రాజమండ్రికి వెళ్లుదురు

శ్రీయుతులు బారిష్టరు కే. పి. ఆర్. స్వామి రాజమండ్రి మ్యూనిసిపల్ ఛైర్మన్లు, ఎస్. అప్పలస్వామి (వైసు ఛైర్మన్లు), డి. శత్యనారాయణ డి. ఏ. మాచిరాజు రామచంద్రమూర్తి (వలంటీరు దళము నాయకుడు), చేతని వీరిన్ని (కాటెరు లైతు), గార్ల నేడు (17 వ తేదీ) చెన్నపురి చెరసాలనుండి వదలిరి. గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమరావుగారును, మామిడి దేవేంద్రుడు (ఆంధ్రరాష్ట్రీయ వలంటీరు సంఘ కార్యదర్శి) గారును వారికి స్వాగతమిచ్చిరి. వీరు నేడే మొయిలువీడ రాజమండ్రికి బయలుదేరుదురని తెలియజూపెను.

కృష్ణామండలము

రొయ్యారూ అచ్యుతరామయ్యగారు

బెజవాడలో అరెస్టుచేయట

6 వ తేదీన బెజవాడలో స్వగృహమున మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు 124 ఏ 158 ఏలక్రింద కాంగ్రెసు ప్రచారకుడు రొయ్యారూ అచ్యుతరామయ్యగారిని అరెస్టుచేసిరి. బెజవాడ సబ్బయ్యలలో నుంచి. బందరులో 20 తేదీన జిల్లామేజిస్ట్రేటు విచారణ జరుపును.

వల్లభనేని వేంకటరావు చౌదరిగారికి శిక్ష

బెజవాడలో మరొక ప్రచారకుడగు వల్లభనేని వేంకటరావు చౌదరిగారికి 8 వారములు కఠినశిక్ష నేయబడెను. 16 వ తేదీన రాజమండ్రి జయిలుకు తీసికొనివెల్లిరి.

గుంటూరు.

ఓలేటి సుబ్బయ్యగారు

ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్ష

శేషలై తాలూకా అరబిలో ఓలేటి సుబ్బయ్యగారికి ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్ష విధింపబడెను.

నియోజనము

తెనాలి తాలూకా గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘములవారు 20 వ తేదీన గ్రామఫిర్యా సంఘసభ్యుల నియోజనమును పూర్తి చేయవలెను. మండలకాంగ్రెసుసంఘసభ్యుల పేర్లను గుంటూరు మండల కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శికి తెలుపవలెను. (తెనాలి కఠివార్త 17-22).

ద్రవిడ రాష్ట్రము

శ్రీయు. సి. రాజగోపాలాచారి వినుదల

సి. రాజగోపాలాచారి గారిని యానెల 20 తేదీన వదలవలయు వారికి ఆరోగ్యము సరికాలేనందున చెరసాలనుండి నలుపుట వెల్లడరని తెలిసిన దనియు స్వరాజ్యప్రతిక ప్రకటించినది.

బోంబాయి ప్రోగ్రెసివు అసోసియేషను

ప్రధానమంత్రికి లేఖనార్త

మాంటూగూరి రాజీనామాకు విచారమును తెల్పును బొంబాయి ప్రోగ్రెసివు అసోసియేషనువారు ప్రధానమంత్రికి లేఖనార్త నంపిరి.

వి. ఇంకను సహాయము కావలెనను తంతివార్తను చౌరీచౌరా పోలీసు సబ్బయ్యగారు పంపకపోవుట గొప్పపాపము. దాని వలననే అరెస్టు తోడిపోలీసువారును ప్రాణములను బాయట కట్టడించినది. అల్లరిని ప్రారంభించిన గుంపుల పై వెంటనే సరికా గురిపెట్టి తుపాకులను కాల్చుట అత్యవసరమని తె.డు పోట్ల జరిగిన సంగతులను (దృక్పథములు వేరై నను)బట్టి స్పష్టమగుచున్నది. గాలిలో తుపాకులను కాల్చుగూడదని స్టాండింగ్ ఆర్డరులలోగూడ నున్నది. బెరిలో తుపాకులను కాల్చుట సమయోచితము యుక్తము సహాయము నని గవర్నరు సంఘమువారును మంత్రులును కమిషనరుతో నేటి భవించుచున్నారు. తుపాకులను కాల్చుట అవసరమని తోచినపుడు వానిని సకాలములో సరిగా గురిపెట్టి కాల్చవలెనని గాలిలో కాల్చగూడదని విషయమును గూర్చి స్టాండింగ్ ఆర్డరులలోని యుక్త రువులను చూడవలెనని పోలీసు యిన్స్పెక్టరు జనరలుకు తెలుపబడెను. మిర్యకల్లుముతో పోలీసుస్టేషనుల కధికమగు భద్రమును కలిగించుటకు నూచనల సంపకతెననిగూడ డి. జి. కి వాయడ మై నది. బెరి చౌరీచౌరాలలో అదనము పోలీసులను ఏర్పరుచుటగూర్చి నూచనలను పంపకతెనని బెరలి గోడకుత్తూరు కమిషనరులకు వ్రాయబడెను. చౌరీచౌరాలో ధైర్యశాలలగు పోలీసులు 28 గురు నిర్దేశకుమగ ప్రాణములను గోల్పోయి నందులకు ప్రభుత్వమువారు చింతించు వారిటుంటుంబులకు సానుభూతిని తెలుపుచున్నారు. వారు తమ జేకునుకు ప్రాణముల నర్పించిరి. జిల్లామేజిస్ట్రేటు పోలీసు నూచరైంటు మున్నగు యుక్త్యగులను పోలీసు వారును చూపిన ధైర్య ధైర్యములకు ప్రభుత్వమువారు వారి శభిషించుచున్నారు. అని కాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

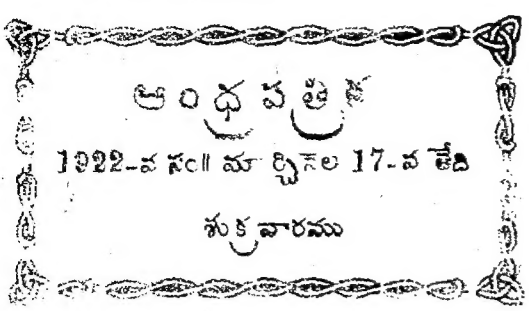
డిల్లీ

రాజప్రతినిధి ప్రసంగము

భూమిహార బ్రాహ్మణులు సన్యాసవ్రతము విచ్ఛిట త. నెల 18 వ తేదీన ఢిల్లీలో భూమిహార బ్రాహ్మణ సంఘమువారు రిడింగు ప్రభుత్వకు సన్యాసవ్రతమును సమర్పించిరి. కిటువారు మహారాజా వారికి వాయకులుగా నుండిరి. మహారాజావారికిని మీకును పంపనములు. హిందూదేశమునందలి భూస్వాముల రాజభక్తి పలుసానులు భృతపడియున్నది. మీ సంఘమున ఉత్తర హిందూస్థానమునందలి గొప్పగొప్ప నలుకు బడిగల జమీందారులు వెక్కొడుగలరు. వారందరిలో కాశీ మహారాజాగారు గ్రగగణ్యులు. మీ సంఘమువారు యూరోపు యుద్ధమున ఘనతమమగు సేవ చేసి యున్నారు. ప్రస్తుత విషయస్థితిలో మీ సంఘము యొక్క రాజభక్తిపై ప్రభుత్వమువారు రాధారపడవచ్చునని మీ హిందూ వాగ్దానము (మీ రట్టి వాగ్దానము శాసనవలసిన అవసరమేమియును లేనేలేదు) నకు సంకలించుచున్నాను. ప్రస్తుత స్థితి చాల విషయముగానే యున్నది. గాని మీరు నడిపినట్లు ఆకావిరహితముగ నుండలేదు.

రాజకీయ పరిస్థితులు

అల్లరులను ప్రతి ప్రభుత్వోద్యోగం రాజభక్తిని భంగపరుచు ప్రవర్తనములకు ప్రభుత్వమువారు నిర్దాక్షిణ్యముగ నడచుటవిధి. వారట్లు చేసి తిరడరు. వెక్కుమందిని అందు ముఖ్యముగా విద్యార్థులను నిష్కండించి క్షింపవలసి వచ్చినందులకు నాకును ప్రభుత్వమునకు నత్యధికమగు చింతకలదు. వారు భక్తభావోన్మాదములను భావప్రబోధక ప్రసంగములను నడుచుచున్నందుల ననుసరించుచున్నారు. వ్యాజ్యముగ నేర్పడవలసిన అధికారమునంతను స్తంభింపజేయుటకును తొలగివ్రోయుటకును పూనుకొనిన కాజద్రోహ విధానమును నిర్మూలించుటకు తన చర్యజరపకున్నతో మనము మన ప్రధానబాధ్యత కేరపిసినవారమగుము. అంతటితోనే మన కాభ్యుత్తరము. జేకీయన్యవహర నిర్వహణమునం దిదివరకన్నదురుతేని పరికలవాధికారమును కొంతవరకు పూర్ణమొందుచు హిందూజాతీయులకు సంస్కరణములనులమున నొసంగియున్నారు. ఆ విధానమును పూర్తిగా నిష్కర్మపటముగాకనగా సాగించుటకే మేము పూనికొని యున్నామనినా దోతనమువారుపలుసారులు నిదగ్గనపూర్వముగ చూపి యున్నారు. 1917 ఆగష్టులో డిటను దోతనమువారు చేసిన ప్రకటనము నందలి ఆశ్చర్య సంసిద్ధికరవర్ణనముల మేము తోడ్పడ సంకల్పించితిమి. అవి సఫలమగుటకు ప్రతి అంజకును ప్రజల సహకార మత్యవసరము. విద్యార్థులకు సహాయము ప్రధానము. గాన నట్టి సహకారమువైననే భావి మహాభరత మధారపడి యున్నది.

మహాత్ముని సందేశము:

దానిపరమార్గము

స్వరాజ్యమును గాంధీ మహాత్ముడు, తన సోదరులు నిర్మాణకార్యక్రమమును పూర్తి చేయవలయు నని బోధించుచున్నాడు. మహాత్మునియందు, భారతీయులు నిజగౌరవమును చూపుటకు వారి హెచ్చరికను సఫలపరుచుట, అత్యుత్తమ మార్గము. ఒక్క నిమిషమునను నొక్క బోని చ్చటకు వీలులేదు. గాంధీ మహాత్ముని నిర్బంధమును గూర్చి గాని, వానికి విధింపబడిన శిక్షను గూర్చి గాని విచారించబడలేదు. తమ కెంత పెద్ద శిక్షను విధించిన, సహాయనిరాకరణోద్యమము అంత త్వరితముగ నభివృద్ధి జెందు నని, మహాత్ముడు సబర్బరీ జయిలుచుండు స్వరాజ్ ప్రతికావలసి యిదియే. మహాత్ముడు, నిరాకరణోద్యమారంభమునుండియు సలుపుచున్న నిరంతరకృషికి, వానికి తగిన విశ్రాంతి లభించుట యావశ్యకము. అట్టియన కాళమును ప్రభుత్వమువారు తలగించుటచే, సంతసింపవలయును. మహాత్ముడు దేశమునకు మార్గము చూపించును. ఆ మార్గమును సాధింప వలసిన భారము ప్రజలపై లగును. మహాత్ముడు కారాగృహమున నుండు కేయుచున్న సమయమున, వారి ఆదేశమును ఎక్కువ శ్రద్ధతో నిర్వహింప వలసిన యావశ్యకత గలదు. మహాత్ముని నిర్బంధమున నుండుటచే, దేశమున కెంతటిమేలు చేకూరెనో ప్రభుత్వమువారు రపును గ్రహింప గలుగుదురు. తక్షణ కేయుటకుగాని, సంశయించుటకుగాని, ఇది తరుణము గాదు. మహాత్ముడు మనమధ్య లేనిసమయమున, ఏమార్గమునను ఆవిశ్వాసము గాని, జలహీనతగాని జాపుట, దోసమగును. అహింసను గూర్చి గాని, నిర్మాణకార్యక్రమమును గూర్చి గాని, అనుమానించుచు కాలము వృథాపుచ్చుట మహాత్ముని అపరాధమింపబడు యగును. మహాత్ముడు ఎవరు నుండునప్పటికన్న, వారు ఎవరు లేనపుడు ధర్మముచేసెను, అహింసచేసెను ఎక్కువ ఆసక్తిని, విశ్వాసమును కనుబడుప గలిగినపుడే, భారత జాతి తన ప్రతిజ్ఞను నిర్వహింపగలుగును.

అహింసవాదా, ముక్తిని బడయజాల మను వారు, ప్రస్తుత ప్రపంచస్థితిని గుర్తింప కున్నారు హింసామార్గము ప్రపంచమునందంతటను అపజయము బడసెనని, దూర మూలించుచో తెలియ గలదు. సంగ్రామములవలన, ప్రపంచము గాంచెడి నష్టము ఎల్లరకు దెలిసినప్పుటచే, వానితో బని లేకుండ వివాదములను పరిష్కరించుకొను మార్గముల సరయుచున్నారు. ఇందుకొరకు ఆర్యాటముల నెన్నిటి ననున జేయుచున్నారు. కాని, హృదయమునందు మార్పుగలుగనిది, బాహ్యపుష్కరాటముల నెన్ని జేసినను లాభ ముండదు. పశుబలముపై యూహియను జాతుల కిం ను నమృతము పోలేదు. మంత్రాంగపు స్థానమున సత్యమును ప్రవేశపెట్టుటకు కా రింకను బూనుకొనలేదు. సత్యమును, అహింసను, అంతర్జాతీయపు కట్టుబాట్లకు పునాదులుగ జేసికొనుచో, అవి శాశ్వతముగ నిలిచి

యుండును. ఆసంగతిని వారింకను గ్రహింపక బోవుటచే, వారితలపులు సఫలమగుటలేదు. దక్షిణాఫ్రికాలో ఇప్పుడు చెలరేగుచున్న విప్లవము జూచిన, శ్వేతజాతులు తమ కోర్కెలు సఫలమగుటకు సమాధానపద్ధతిని మాని, చార్జర్లము చేపట్టుచున్నట్లుల స్పష్టమగును. వారి కింకను, వేరొక మార్గముగలదను సంగతి హృద్గతము గాలేదు. ప్రపంచదుఃఖము పోగొట్టి, ధర్మమును అహింసను వ్యాపింపజేయుటకు, హిందూదేశమే తరియున్నది. హిందూదేశ మొసకనలసిన ఇట్టి యుత్పత్త సందేశమును మరువజనదు. మహాత్మునివంటి యుగపురుషుడు ఉపదేశించిన సత్య అహింసా ధర్మములకు భంగము కలుగకుండ ప్రవర్తించుట భారతీయుల పరమధర్మము. ఇంతవరకును, భారతవర్షము అహింసాపథమునందు విశేషాభివృద్ధిని గాంచిన దనుటకు సందియములేదు. ఆయుధబలము నుపయోగించి, ప్రపంచము సంతోభము జెందు సమయమున, హిందూదేశము పలువిధకష్టముల కొద్ది అహింసా ధర్మము ననుష్ఠించుచుండుట, బుగుల నాశ్వర్యకర మనుటకు సందియము లేదు.

హిందూదేశము నరదు, హిందూ, బ్రాహ్మ, జై న మతము లుద్భవించినవి. ఆపద్ధర్మముగ, హిందూమతము హింస నంగీకరించినను, అహింస యేపరమధర్మమని తెలిపినది. అహింస, సత్యము, అస్త్రేయము, శౌచము, ఇంద్రియనిగ్రహము, లను విధించినది. సత్య రజ, సమో గుణములలో, సత్యగుణపు ఉత్కృష్టతను ప్రతిపాదించినది. ఆత్మబలములేక, ఇంద్రియనిగ్రహము జాపజాలనివారి కొరకు మార్గమే, హింస నొక సాధనముగ నంగీకరించిరిగాని, తదితరుల కది సాధనమని జెప్పలేదు. హింస బలహీనుల సాధనము గాని, బలవంతుల సాధనముగాదని గ్రహింపవచ్చును. అహింస నెల్లపుడును ననుష్ఠింప వచ్చును. హింసకు కొలది సమయములందు మార్గమే గడంగుటకు వివిధమతముల వారంగీకరించిరి. అప్పుడయినను కట్టుబాట్లననేకములను విధించి మాంసభక్షణమును సులభము కొన్ని జాతులకు నిషేధించిన హిందూమతము అహింసాప్రాధాన్య మయినదనుటకు సందియము లేదు. బ్రాహ్మ, జై న మతములు, అహింసనే ప్రధాన ధర్మముగ ప్రతిపాదించెను. ఇట్టి మతములకు ఆలవాలమై, సాత్వికగుణప్రధానమై, వసిష్టాది మహర్షులకును, ప్రహ్లాదాదిభక్తులకును, బుద్ధాదిమతకర్తలకును నిలయమై, మహాత్ముల కిప్పటికిని వాస్తవమయిన ఆర్యావర్తము, అహింసాధర్మము ననుష్ఠింప జాలదనుట, భావ్యముగాదు. క్రస్తుసంబోధనలు అహింసాప్రాధాన్యములు. క్రైస్తవమతానుచరులు వీని నాచరింపక బోవుటపలన, అహింస క్రైస్తవ దేశములగు మరుగుపడి యున్నది. “చంపవలదు” అనుబైవాజ్ఞను, యూధ, మహమ్మదీయ, క్రైస్తవమతములవారు సమానముగ, నంగీకరించెదరు. మహమ్మదీయమత మయినను, హింస, అహింసలలో అహింసనే యుత్కృష్ట మని భావించుచున్నది.

ఇందుచే అహింసాధర్మమునూనము ఏమతము వాటిని విరుద్ధము గాదు. హింసావలంబనముమూలమున దుఃఖభరితమయిన ప్రపంచమునందు, అహింసాధర్మమును నెలకొల్పుట కింతకన్నను తరుణసమయమింకొకటి లేదు. ఆపద్ధర్మముగ నంగీకరింపబడిన హింసను ప్రధానధర్మముగ నంగీకరించి అందుకొరకు లెక్కలేని సైన్యములను, లెక్కలేని ద్రవ్యమును వెచ్చించుచు, అసంఖ్యాకములగు జీవకోటుల బలిగ నిచ్చుచు, యుద్ధములలో పాల్గొనడివారిని కీర్తించుచు, సరవధను వివిధదేశములవారును నడేపనిగ కొనసాగించుచున్న సమయమున, అహింసా

ధర్మమునకు గావించబడిన మినహాయింపు దుర్వినియోగ మయ్యెననుట కెంతమాత్రము సందేహములేదు. రాష్ట్రసంరక్షణముకొరకును, ప్రజలధనపాణి మానరక్షణకొరకును ఆవశ్యమయములందునిర్దేశింపబడిన సంగ్రామములు, పరరాష్ట్రాక్రమణమునకును, అన్యప్రజాపీడినమునకును, స్వార్థపరుల ఆశలు పెంపొందించుటకు, ఉపయోగింపబడుచున్నవి. ఉచితము, అనుచిత మును భేదము తొలగిపోయి, హింసా మార్గము విచ్ఛలవిగిగ నవలంబింపబడు చున్నది. రాజ్యాంగ నిర్వహణము కొరకు నిర్దేశింపబడిన రాజ్యతంత్రము, మంత్రాంగము పేరిట అసత్యమునకు ఆలవాల మైనది. వివిధజాతుల మధ్యను అవలంబింపబడిన మంత్రాంగ పద్ధతులు, అసత్యప్రవర్ధనమునకు మార్గము లయినవి. అందుచే, ఒక దేశము నెవల మరేయొక దేశమునకు విశ్వాసములేదు. పరస్పర ముగ ననుమానము, సంతోయము, ఎడబాటు, క్రోధము, రాజ్యముచేయుచు, ఎడతెరిపి లేని మనఃస్పర్ధలకును, పోరాటములకును, అవకాశము గలుగుచున్నది. శీలము పనికివచ్చుటలేదు. బాహుబలము గలవాడే గౌరవాన్ని పొందుచున్నాడు. జాతులవ్యవహారము లేతరుననున్నచో, వ్యక్తుల వ్యవహారములును కొంచెము హెచ్చుతగ్గుగ నడతీరున నుచుచున్నవి.

ఈస్థితి ఎంత కాలము కొనసాగును? అహింసాధర్మమునకు ఆత్మంతమగువాని గలిగినపుడు, తద్ధర్మమును సంస్థాపించుటకు సమయము వచ్చినదని గ్రహింపవలయును. ధర్మసంస్థాపన జరుగునపుడు, మినహాయింపులను సూచించుటకు వీలుండదు. మినహాయింపుల మూలముననే, ఇదివరకు అనేకానెకములు వాటిల్లిపవి. ప్రపంచమున సంతోభము జరిగెను. ఈతరుణమున, అహింసావ్రతమును నిష్కర్షగ కొనసాగించినగాని, ధర్మహింస తొలగిపోవదు. సత్యమునకును అహింసకును అవిభావ సంబంధము గలదు. సత్యము ఊహించిన అహింస ఊహించును. అహింస ఊహించిన సత్యము ఊహించును. సత్య, అహింసాధర్మములను పునరుద్ధరించుట కింతకన్నను అనుకూలసమయ ముండబోదు. గాంధీ మహాత్ముని సందేశపు పరమార్థమును గ్రహింపవలె ననిన, ప్రస్తుతయుగసంధియందు సత్యమును అహింసను పునరుద్ధరించుట యత్యవసరమని గ్రహించుట ముఖ్యము. భారతవర్షము ఈపునరుద్ధరణమునకు బూనుకొనవలెనని మహాత్ముడు పదేశించుచున్నాడు. అందుచే, స్వరాజ్యసంపాదనమునకు గాని, ఇతరకష్టముల నివారణకుగాని, హింసామార్గము నవలంబింపగూడదని, గ్రహించినగాని మహాత్మునిసందేశమును మనము నిర్వహింపజాలము. అహింసామార్గమువలన, హిందూదేశము తాను తరింపగలదు. ప్రపంచమును తరింపజేయగలదు. ధర్మదృష్టితో గాక, కేవల వ్యవహారదృష్టితో జూచినను హింసవలన హిందూదేశము తనప్రయోజనమును సాధింపజాలదు భారతీయులు స్వభావ సిద్ధముగ హింసకు విముఖులు. ప్రకృతిశాస్త్రసహాయమున మారణయంత్రసాధనములు అనేకములు నిర్మితములగుచున్న యీసమయమున, బాహుబల శౌర్యాలీశయములు అక్కరకురావు.

ఈ కారణముచే హింసామార్గము ఆచరణయోగ్య మేమార్గము గాదు. హింసామార్గమునందు నమృతము గల హజరల్ మోహనీ గారు సయితము, ఈ సత్యమును గుర్తించి మహాత్ముని ననుసరించుటకు బూనుకొనిరి. మూలానా అబ్దుల్ బారీగారికి, గాంధీ మహాత్మునితో ప్రసంగించిన పిమ్మట, మహాత్ముని నిర్మాణ కార్యక్రమమునందు విశ్వాసము గలిగినది. మహాత్మునినిర్బంధమునకు పిమ్మట, దేశము ఏమార్గము ఉదేశము కను

జలుపకుండుట, మహాత్ముని యుద్ధమువిజయము నకు నిదర్శనము. అహింసామార్గమును గూర్చి నందియములు గలవారికి, నందియము లింతటితో బా య గ ల వు. కొన్ని మాసములక్రిందట, ఇంతటి యుద్ధేక రా హి త్య ముం డెడి దని యూహించుటకు వీలులేదు. దేశమునందు ఈ మధ్యకాలములో గలిగినమార్పు అతివిచిత్రము. దేశములో నక్కడక్కడ జరిగినఅల్లరులు, అహింసా వ్యక్తతను మరింత స్పష్టముగ వెల్లడించెను. మనోవాక్యాయకర్మలయందు, అహింసను కొనసాగింప వలెనను ఘట్టదలకు, ప్రస్తుతదేశ రా హి త్యము ఫల మని ఎంచవచ్చును. మహాత్ముడు నిరంధమున నున్నపుడు, ప్రజలు దేశ రా హి త్య నిర్మాణ కార్యక్రమమును కొనసాగించుచో, మహాత్మునిమానసము సంతృప్తి జెందును. ఉదాహరణము తొలగిన కొలదియు శాంతిచిత్రము గుడుగును. అప్పుడు కొనసాగిడి కార్యములు దేశమునకు సుఖము నొసగి, స్వరాజ్యమును ప్రసాదించును. ఇట్టి కార్యములలో కద్దరు నిర్మాణము ప్రధాన మని, గాంధీ మహాత్ముడు మరల సూచించెను. కద్దరును దేశము ఎడతెగక తయారు జేయవలయు నని మహాత్ముడు బోధించుచున్నాడు. మహాత్ముడు మనయెదుట లేనిసమయమున, కాలమునేమాత్రము వృథాపుచ్చకుండ, సంతతము రాటమును ద్రిప్పుచు నూలువడికి, బట్టలను తయారుజేయుచో, సర్వసఖ ములు చేకూరుననుటకు నందియములేదు. విదేశ వ్యత్రబహిష్కారము పూర్తియై, కద్దరువస్త్రముల ను ఎల్లరురు ధరించునపుడు, స్వరాజ్యము సుస్థాపిత మగుననియు, నిర్బంధితు లందరును విడుదలయగుదు రనియు, మహాత్ముడు వాగ్దానము జేయుచున్నాడు. ఇక్కార్యమును నిర్వహించుటకు, అన్నివర్గముల వారును, అన్ని మతములవారును, వివిధ రాజకీయ పక్షములవారును, వివిధ వృత్తులవారును సులభ ముగ తోడ్పడవచ్చును. అహింసావ్రతమునకు భంగము కలుగకుండ, స్వరాజ్యము సుప్రతిష్ఠిత మగుటకు ఇంతకన్నను వీలగుసాధనము లేదు. మహాత్ముని సందేశపు కరమార్గమును గ్రహించి, భారత దేశము దానిని జయప్రదముగ నిర్వహించి, ఇష్ట కామ్యార్థసిద్ధి బడయుగాక!

సంస్కరణముల విఫలత

రాజ్యాంగసంస్కరణములు విఫలమయ్యె నని శాసన సభ్యులే పలుకుచుండ వేరుసాక్ష్యముతో బనిలేదు. సామ్రాజ్యశాసనసభలో, బడ్జెటునందలి పరిపాలనావ్యయమును గూర్చి చర్చించు సమయ మున, గిన్వాలాగారును సభ్యుడు, సంస్కరణముల విఫలతకు శాసనసభలు గాక, బ్రిటీషుపార్లమెంటు సభయు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారును కారణ భూతులని పలికెను. బడ్జెటు వ్యయమును తగ్గించు టకు గోరుచు, పరిపాలనమును విమర్శింప గూడ దని అధ్యక్షులు అభ్యంతరపెట్టిరి. ఇట్టి ముఖ్య విషయములగు గూర్చి చర్చించుట కవకాశ మొస గని యెడల, సంస్కరణముల అపజయము మరింత స్పష్టముగ వెల్లడియగు ననియు, శాసనసభ్యులు బడ్జెటు లంకెలను అక్కడక్కడ పరీక్షించుటచేష్టాభము లేదనియు, ముఖ్య సూత్రములను విచారించుట అత్యవసరమనియు, గిన్వాలాగారు హెచ్చరించిరి. ప్రభుత్వపద్ధతిని చర్చించు టకు వీలు లేనిచో, శాసనసభాకార్యక్రమమును కొనసాగకుండ జేయవలసినవచ్చు నని గిన్వాలాగారు బలికిరి. అనగా ప్రతిఘటనలని భావింపవచ్చును. తుట్టుతుదకు కార్యనిర్వాహక సభ్యుల అల్లమెప్పు లను తగ్గింపవలెనను తీర్మానమును వోటునకు

బెట్టుగ నది యోడిపోయెను. శాసనసభలో, పరిపాలనా పద్ధతులను చర్చించుట కమునను శాసన సభ్యుల కవకాశము లేనపుడు, వానివలన ప్రయోజన ముండనేరదు. శాసనసభల ప్రయోజనము గూర్చి ఇంకను వ్యామోహము వదలని వారికి ప్రస్తుతసందర్భములు నిజమును తెలుపరుపగలవు. ఈ సంగతినిగూర్చి మరి మొకమారు వివరించెదము.

యువరాజపర్యటనము

యువరాజపర్యటనము ముగింపునకు వచ్చుచున్నది. యువరాజపర్యటనము నిసమయమున ఏర్పాటుజేయుట వివేకము గాదని, ఇప్పుడు స్పష్టమయినది. అధికారుల ఏర్పాటులకు దేశము సమృథింపలేదని గ్రహించుటకు పర్యటనముసాదపునను జరిగిన మారతాళములే తార్కాణములు. ప్రజలు చూపిన యవస్థానికి ఫలితముగ, అధికారులు తీవ్ర నిర్బంధములకు గడంగిరి. దీనివలన, వేసకువేలు ప్రజలు కారాగృహముల కుపబడిరి. ఇందువలన గలిగిన లాభముబిక్కస్పష్టముగనుమించుచున్నది. హిందూదేశ సమస్యపై ఆంగ్ల దేశక్షుప్తి యింత యధికముగ, నిదీనరకు కేంద్రీకృతము గా లేదు. సామ్రాజ్య శాసనసభలో, యువరాజ పర్యటన సమాప్తిని గూర్చి ముచ్చటించుచు, కారాగృహములకు వెడలిన వేలకొలది ప్రజలను విడుదల జేయుట భావ్యముగ నుండునని, రంగాచార్యులు గారు పలికిరి. సర్. దేవప్రసాదకారిగారు, యువరాజపర్యటనము ఊహించినంత జయప్రదముగ జరుగలేదని తెలిపిరి. హిందూదేశస్థిని గ్రహించుటకు, యువరాజపర్యటనసందర్భములను తిన్నగ విచారించిన జాలును. ఆంగ్ల దేశము హిందూదేశముపట్ల తన విధిని నిర్వహింపదలచిన, ఇంతకన్నను ననుకూల సమయ ముండబోదు.

రాజప్రతినిధి ప్రసంగము

నేటి తంతివార్తలలోగల రాజప్రతినిధి ప్రసంగము జూచిన, వారు మాయాలు సంగతులనే వెల్లడిజేసినటుల గన్పించును. లాను, ఆర్డరును రక్షింపవలసిన ఆవశ్యకతను, వారు మరల ప్రతిపాదించిరి. విద్యాధికులు కలువరను అరెస్టుజేసి, ప్రాసిక్యూటు జేయవలసినందులకు తమకు విచారముగ నున్నను, తమ బాధ్యతను నిర్వహింపక తప్ప దని, రీశింగప్రభువుగారు పలుకుచున్నారు. లా, ఆర్డరును రక్షించుటకు విద్యాధికు నిర్బంధమే మార్గమని రాజప్రతినిధి గారు భావించునంత వరకు, వారితలంపు న్యర్థమగును. లాను, ఆర్డరును రక్షించుటకు ప్రజల కోర్కెలను చెల్లించి, వారిని సమాధాన పరుచుటయే సాధనమని గ్రహింపక బోవుటచేతనే, రాజప్రతినిధి యింతవరకు అపజయము గాంచెను. అనుభవము గలిగినవీర్వులు గూడ, రాజప్రతినిధిగారు సత్యమును గ్రహింపరయిరి. రాజప్రతినిధిగారు, విద్యాధికుల తోడ్పాటును గోరుచున్నారు. తోడ్పాటున కవకాశములేకుండు, విద్యాధికులను నిర్బంధించుచుండ, వారికోర్కె ఎటుల ఫలించును? నిర్బంధవిధానమును పూర్తిగ విస్మరించినగాని, న్యవహారము కుదుటబడ దని, రాజప్రతినిధిగారు ఎంత త్వరతో గ్రహించిన, వారికి అంతలాభకరము.

కలకత్తాయంతరి బారానాగూరు చార యంత్రశాల యంతరి శుభుజేల నుండి పనివాడు 16 రేడి సమ్మెకట్టిరి. ఒకసర్దాను డిస్మిస్ చేసినందులకు కార్మికులు సమ్మెకట్టినట్లు తెలియుచున్నది. పోలీసువారు యంత్రశాలపట్ల ఫారానేము చున్నారు.

విదేశ వార్తలు

మాంటాగూగారు ప్రభుల సభ

క్రూరప్రభువు మాంటాగూగారి చర్యను ఖండించుట
 మార్చి 18:— ప్రభుల సభయందు క్రూరప్రభువు మాంటాగూగారి రాజీనామాను గురించి ఇట్లు నుడివిరి:—మాంటాగూగారు భారతప్రభుత్వప్రతినిధులను బహిష్కరించుచుట ఆ ధర్మము ఇందువలన వారు, జయప్రదమునందలి సామ్రాజ్యభిక్షముల నుల్లంఘించిరి. మాంటాగూగారు కర్ణాట ప్రభుత్వము గూర్చి తెలిసిన విశేషణములకు ఆలేఖ తగియుండలేదు. పారిసునందు జరుగబోవు మిలిమందలి సమీప ప్రాచ్యసమావేశమున కి.దువలన ఏమియు చెరువుగలుగ నీయరాదు.

పత్రికావ్యాఖ్యానములు
 కర్ణాట ప్రభు సమాధానము సంతృప్తికరముగ లేదు. లండను "టైముస్" పత్రిక కర్ణాట ప్రభు సమాధానముపై నిట్లు వ్రాయుచున్నది:— భారత ప్రభుత్వ ప్రతినిధులను బహిష్కరించుచుట మాంటాగూగారుచేతించిన కర్ణాట ప్రభువుకు దెలిపింపుడు ఆ విషయము మంత్రవర్ణమువారికి దెలిపియుండవలసింది. తాను తొన్నటి భావము బహించుటవలన తెలిపిన కాణము సంతృప్తికరముగ లేదు.

డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్:— ఈవిషయ వ్యవహారమున నింక ను చాలమందికి తోక్తము గలదిని తెలియజేయు భావించితిమి. కర్ణాట ప్రభువు నువన్యాసమువలన ఈభావము దొలగిపోయెను. ఈబాధ్యతదంతయు మాంటాగూగారును రాజప్రతినిధియు బహిష్కరించెను. భారతప్రభుత్వమువారిని సర్వసత్కారములను గురించి కర్ణాట ప్రభువు తెలిసిన భావములలో మేమేకీభవించుచున్నాము.

హార్పింగు పోస్టు:— మాంటాగూగారు గావించిన సేరాలోపణలనుండి కర్ణాట ప్రభువు చాల తేలికగా తన్ను వదిలించుకొనగలిగాను. మాంటాగూగారు దురుద్దేశముతో బుద్ధి పూర్వకముగ ఈకార్య మొనర్చినని కమ్మకుండుటకు వీలులేదు.

భారతీయులకు కొనము నచ్చునేమో
 "డెయిలీ న్యూస్":— భారతదేశప్రభుత్వమును ఒక ఉప అధికారికాఖ (సబార్డినేటు బ్రాండు) కర్ణాట ప్రభువుచే నిర్మింపబడిన బాబును బహిష్కరించుచుటవలన భారతదేశమున కివలనమైన కోపకారణము జనించునేమో అని ఈ పత్రిక ధీటులుచున్నది.

"మాంచెట్టరు గార్డయను" ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. మాంటాగూగారి రాజీనామాను భారతీయుల బాధ్యమును గావించుకొనెదరేమో. మాంటాగూగారు వెడలిపోయినను వారివిధానము మాత్రము సాగింపబడుదు నేయుండును. రీడింగు ప్రభువు రాజీనామా నీమవలెనని కోరుట అవ్యక్తప్రసంగము. ఇంతవరకును భారతీయులకు విధానము సక్రమముగ నేయున్నది. ఈ విధానము కష్టములతో గూడుకొనినదే మైనను దైర్యయుక్తమైనది. దీనినివదిలిపెట్టి చారిపోవుట చాలపొరబాటు. మన విధానముయందీ కదిలి ఒక అంగురమైనను వెనుకకు జరిగిందని భారతీయులనుకొనుటకు కాణము గలగజేసినయెడల మన మెదుక్కొనవలసిన చిక్కలు చాలవిషయ మగును. అవుర మైనయెడల సంపూర్ణకక్షేని వినియోగించి భారతదేశమున శాంతిని కాపాడవలెను. కాని మన అధికారియు ప్రయోగించుటయు, ప్రజలయందు మనయెడల సద్భావము లంకురింపజేయుటయు సమానాశ్రితములే.

కామన్సు సభ

మంత్రులయందు అన్యోన్యభావము లేకుండుట
 ఒకప్పుడు గానిప్రతిపాదన-మాంటాగూగారి ప్రభుత్వతీర్మానము
 మార్చి 18:— మంత్రులయందు పరస్పర సహకారము అన్యోన్యమును అపించెననియు అందువలననే మాంటాగూగారి రాజీనామా సంభవించెననియు ఈ విషయముల చర్చించుటకు సభాకార్యక్రమము నాపవలెననియు ఒకప్పుడుగాని ప్రతిపాదించిరి. ఈ ప్రతిపాదనపై సంపూర్ణ చర్చ జరిగెను. కాని తరువాత ఒకప్పుడుగాని తమ ప్రతిపాదనను రద్దుజేసికొనిరి. మాంటాగూగారు భారత ప్రభుత్వ

విచారించు కొద్దువారు అప్రశ్న డైరెక్టుగా జేయకుండగా చూచు
వివరమును మీ కే జరలుచున్నాను.

చీరాల - పేరాల ప్రజల సుఖోభము

చీరాల, పేరాల ప్రజలు మునిసిపల్ ఆంధ్రోక ప్రాంతం ఛింపి యిప్పటికి కాదాపు 18 మాసములైనది. గ్రామములోనుండి అరుమాసములు ఆంధ్రోకము చేసినను సార్థకములేకపోగా నై వెచ్చ వివరీతపరిస్థితుల నెదుర్కొనవలసి వచ్చుటచే క్రిందటి యేప్రిల్ నెలలో గ్రామములను పొడుచెట్టి మైకాసముల ద్వారా తాటాకు కుటీరములలో వాసము చేర్చుచుకొనిరి. ఈ సంవత్సరకాలములో ఎన్ని చిక్కులు వచ్చినా నిగ్రహమును విడలలేదు. ప్రాసిక్యూటర్లకు అంకక కొందరు చెరసాలల కలం కరించిరి. కాసనభలో తీర్మానమొసెంపబడినను చీరాల, పేరాలలో అనేకమారులు పాకాలు కాలినను సభ కలెక్టరు గారు స్వయముగావచ్చి గ్రామములకు చేరవలసివడి అని కోరి మను చలించలేదు. ఈమారు లొంగక తప్పదని దైవము విధించి వట్టుగనున్నది. ఈ మార్చి ప్రారంభమునుండియు ఎవరో కొందరు దుర్మార్గులు పాకాలు తగులబెట్టి జూరుచున్నారను వదంతులు బయలుపడెను. అందుకు నివర్తనములు కొన్ని గన్పట్టెను. 12వేది రాత్రి చీరాలలోను 13వేది రాత్రి ఈపులికాలెములోను ఒకటి రెండు పాకాలు కాలెను. 18వ వేది రాత్రితిరిగి కొని అనుమానములు కలుగుటచే చీరాలప్రజలు పాకాలలో వుండేకొని బయటికిలాగి రాత్రియంతయు తప్పవాలకు కాపాడుకొనిరి. గాని ఆరాత్రి నివరీతములు లేకపోవుటచే తెల్లవారగానే ఎవరి పామానులు వారి యింటిలో పెట్టుకొనిగారి 14 వేది సాయం క్రొం 4 గంటలవేళ వాసయోగ్యము గానట్టియు సమావేశముల నిమిత్తము గ్రంథాలయము నిమిత్తమున కట్టబడిన చీరాల కాలెగ్రామ కమిటీ పాకకు నిప్పంటించబడి సుమారు రెండు వందల పాకాలు యెబడివేల రూపాయల ఆస్తి సహితము దహనమగుటకల్గును తక్కిన పాకలుకూడా దక్కని లోచుటకల్గును యిది విస్తృతప్రమాదజనితముగాక ఉత్తేశ్యత్వాక మైనదనియు తెలియవచ్చుటచేతను ఎన్ని కష్టములకు ఓర్చినను ఈసారి విధిలేక చీరాలప్రజలు పురప్రవేశ మొనర్ప తీర్మానించుకొనిరిని (వాయవ్యవర్తివచ్చినందుకు చింతిల్లుచున్నాను. చీరాలస్థితినిట్టి పేరాలకుకూడా యీ ప్రమాదము వచ్చునని లోచుటచే 15 వేది ఉదయము పేరాల కమిటీవారు ప్రజలను తక్షణం పాకాలు వదలి గ్రామమునకు చేరవలసివని హెచ్చరికదండోరా చేయించినను నిరుత్సాహులుగాక యంక కొంతకాలముండ నిశ్చయించుకొనిరి గాని 15 వేది రాత్రి యెవ్వరో మువ్వరు సుమారు పేరాల పాకాలలో అగ్నిప్రవేశ మొనర్చుటకు కనుగొని వెంబడించబడిరి గాని చిక్కలేదు. పేరాల తెలియవు. రాత్రియంతయు జనము నిద్దరమాని ఆస్తి బయటనుంచికొని కాపాడుకొనవలసి వచ్చుటయు ఏమిమనున ఏయింటికి నిప్పంటుకొనునో అని భయపడవలసి వచ్చుటచే పేరాలప్రజలను ఇండ్లకు చేరుటకు నిశ్చయించుకొనవలసివచ్చెను. ఎన్ని చిక్కులు వచ్చినా లొంగని చీరాల, పేరాల ధీరులు యామారువిధి ప్రతిభముగా లొంగవలసి వచ్చినది. ఇక చీరాల, పేరాల వారి భవిష్యత్ స్థితి యెట్లుండనో?

రావుల సీతారామయ్య.

కవిశేషరపురం (గోదావరిజిల్లా)

మహాత్ముని నిర్బంధించికాకు వార్త తెలియగాక మా గ్రామవాసులందరు ఆయాచితులుగా తమ తమ యిండ్లలోనున్న విదేశకస్త్రములను దహనము గావించిరి. పురవాసులందరును పురానాపూరితలై యుండిరి. కాంగ్రెసు పక్షముల వివిధా శ్రేణులున్నారు. పామర్రు, రామచంద్రపురం గ్రామములలో విదేశకస్త్ర దహనము జనప్రదముగా జరిగినది. సుమారు రెండువేలరూపాయల కిమ్మరు గల కస్త్రములు దహనము గావించబడినవి.

మా:—మీ మనస్సాక్షిని కాపాడుటకు నే నిక్కడ వుండలేదు. ఇఖరుకు వెంకటప్పయ్య గారు సాక్షులను అడ్డపాటు చేయనని, కేసులో వాదము నెట్టనని తెలిపెను. ఈ వైసంభావణతో సాక్షివిచారణ ముగిసినది. ప్లేటుమెంటు యిచ్చెదరా? యని యడుగగా వెంకటప్పయ్యగారు ప్రాతిమూలకముగా మర్రాడిచ్చెదనని చెప్పగా ఆవాడే 4 గంటలలోగా ఇవ్వవలెనని మేజిస్ట్రేటు పట్టుబట్టెను. కోర్టులోనే కూర్చుండి వెంకటప్పయ్యగారు ప్లేటుమెంటు తయారుచేసి దాఖలుచేసిరి. తీర్పు నిమిత్తం 18 వేదికి తిరిగి వాయిదావేయబడినది.

వాతావరణస్థితి

1922-వ సంవత్సరం జనవరి నెల 17-న శుక్రవారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	గ్రీష్మ ఉష్ణోగ్రత 24 గంటలలో	శీత ఉష్ణోగ్రత 24 గంటలలో	గరిష్ఠ వర్షము	గరిష్ఠ వర్షము	గరిష్ఠ వర్షము
విజ్ఞాపియా సా. 12	90.5	76.3	1.40	183.97	...
పాట్ల వేరు	67.6	74.1	...	112.15	116.57
స్థిరమర్షి
దైవమర్షి	84.8	77.0	...	103.39	117.67
పాగామర్షి	91.7	71.6	...	71.77	68.64
గోపాల పురం	89.9	72.2	...	40.03	45.08
కోరాపుట్	94.2	62.8	...	62.78	...
వికాప పట్నము	98.3	75.1	...	29.56	87.81
కాకినాడ	97.6	72.7	...	89.88	88.08
మచిలీ పట్నము	97.2	68.0	...	54.03	40.07
గుంటూరు	100.4	91.5	...	30.52	88.10
నెల్లూరు	99.6	69.1	...	28.46	86.22
మద్రాసు	86.1	66.6	...	52.39	49.75
కడప	91.1	66.2
నాగపట్నము	87.8	70.7	...	88.95	53.92
పాంబు	87.4	77.5	...	83.01	86.73
క్రిష్ణానది	89.1	72.5	...	71.03	...
కోళంబో	89.7	74.4	...	46.38	82.74
తిరుచేంద్రము	89.0	75.6	...	59.10	63.08
కొచ్చిన్	91.7	78.1	...	107.12	113.42
కాలికట్టు	89.2	76.8	...	98.77	116.99
మంగళూరు	91.4	77.6	...	186.76	126.34
మేర్ కార	84.6	61.6	...	121.72	126.09
కార్ వార్	90.4	76.4	...	93.53	120.63
చిత్తూరి	88.7	73.4	...	102.15	...
బొంబాయి	87.7	73.3	...	86.02	71.13
మైదాబాద్	101.1	69.1	...	31.71	31.35
రై చూరు	103.0	76.6	...	25.03	27.64
అనంతపురం	101.5	70.8	...	33.05	24.05
బర్హం	104.3	72.2	...	27.13	20.06
కర్నూలు	103.0	74.2	...	18.17	26.02
కడప	103.6	75.9	...	37.56	30.93
హస్సాన్	93.3	63.0	...	30.45	35.95
తెంగుకూరు	94.3	66.5	...	35.73	34.80
కొడయ కలాత్	74.4	49.9	...	69.90	60.52
ఉడకమండల్	74.3	47.7	...	50.18	65.60
కోయంబత్తూరు	98.5	65.5	...	22.89	21.89
యెలూరు	100.0	65.0	...	46.41	42.36
నీలము	100.4	64.8	...	46.39	39.04
తిరుమనాపల్లి	100.1	66.3	...	30.38	32.41
పురక్కోటై	98.5	67.3	...	32.30	35.12
మధుర	96.2	67.9	...	50.57	33.43
తిన్ని రేవు	30.79	20.12

సర్కారులు:—మబ్బులులేవు. ఆర్ద్రత తక్కువ. పగటి వేడిమి 5 డిగ్రీ లధికము.
 డక్కిను:—మబ్బులు లేవు. ఆర్ద్రత అధికము. పగటి వేడిమి 10 1/2 డిగ్రీల కధికముగ నుండెను.
 కర్నాటకము:—మబ్బులులేవు. ఆర్ద్రత తక్కువ. పగటి వేడిమి అధికము. మదరాసునందు 6 డిగ్రీల కంటె నధికముగ కలదు.
 పెంటలు:—మబ్బులులేవు చాలవరకు ఆర్ద్రత తక్కువ. పగటి వేడిమి 1 1/2 డిగ్రీల కధికముగ నుండును.
 దక్షిణము:—మబ్బులు లేవు. ఆర్ద్రత తక్కువ. వేడిమి యందు మార్పులు లేవు.
 పశ్చిమతీరము:—కొన్ని ప్రదేశములందు మాత్రము మబ్బులు స్వల్పముగ కలవు. ఆర్ద్రత మామూలుగ నుండెను. వేడిమి అధికము.
 మైసూరు, కూర్గు:—మబ్బులులేవు. ఆర్ద్రత కొన్ని ప్రదేశములం దధికముగ నున్నది. పగటివేడి అధికము.
 హైదరాబాదు:—మబ్బులులేవు. ఆర్ద్రత కొన్ని ప్రదేశములందు తక్కువగను మరి కొన్ని ప్రదేశములం దధికముగను నున్నది. పగటివేడిమి 10 1/2 డిగ్రీలు.

స్థానిక వార్తలు

మదరాసు యువజన సారస్వతసంఘము:— ఈసంఘమువారు తిలకు పల్లి కులైలూరి సహాయార్థము ఈ నెల 19 వేది 5-30 గంటలకు సౌందర్యమహోదయము గా నిర్వహించుచున్నారా మేళంపంతులుగారి యాజమాన్యమున పాల్గొని గభర నాటకమును ప్రదర్శించుదురు.

అత్యంత:— రెడ్డివారిచేసిన ఒకయువకుడు 14వ వేది సాయంకాలము తిరువళ్ళీ స్టేషనుగల్గి అత్యంత: చేసి కొనకుట ప్రజలను దెబ్బ పెట్టెను. తిరువళ్ళీ ప్రజలు మెయిలునచ్చుచుండగ, ఇతడు వై లకు అడ్డముగ పండుకొనెను. డ్రైటరు బండ్లి అతడుకొని ఇతనికి మంచిగాయములూత్రములకొనెను. ప్రజలము ఇతడు పాలముకొట్ట వైద్యాలయమునందు చాలా ప్రమాదకర మగు స్థితియందున్నాడు. ఇత డాక్ సివిలు వ్యాజ్యమునం దొడి పోయెననియు, 300 రూపములు ఖజ్జులు చెల్లించవలయునని ఇతనిపై శిక్షించబడవలయు తెలియచున్నది.

హిందీ ప్రచారసభ:—హిందీభాష నభ్యసించవలసిన అవకాశము:— ఈ నెల 18 వ వేది శనివారమునాడు సాయం కాలము 5 1/2 గంటలకు (టిప్పి కేసు చీవి) తిరువళ్ళీ వీచిలో ప్రస్తుతము హిందీ నభ్యసించుచున్న మన నాయకుడగు శ్రీయుత ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద సభ జరుగును. ఆ సభలో "హిందీ భాషను ఏల ఎటుల నేర్చుకొనవలె"నను విషయమును గూర్చి ఆంధ్రప్రదేశ్ కాధిపతులు శ్రీయుత కాకినాడవని నాకేశ్వరరావు పంతులుగారు రుప్రసించెదరు. ఇతర పట్టు ములనుండి చెన్నపురికి వచ్చిన హిందీప్రభులును... గూడ హిందీ ఆంధ్రప్రదేశ్ భాషలలో నుపన్యసించెదరని హిందీ ప్రచారసభ వారు మాకు వ్రాసిరి.

చెన్నపురియువజన విద్యాసంఘము:— తిలకుగ్రంథాలయ సహాయార్థమై గా. న్యాయమూర్తి వి. రామేశ్వరము పంతులుగారి యాదరణమున చెన్నపురియువజన విద్యాసంఘము వారు (బర్హం రామస్వామయ్యగారి) సారంగ ధర అనునాటకమును తెనుగున 1922 సం. మార్చి నెల 19-వ వేది ఆదివారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు సౌందర్యమహోదయ ప్రదర్శించుదురు. (నాటకప్రదర్శకులుందు జంగార పతకముల బహుమతిగా పొందిన శ్రీయుత వి. శేషగిరిరావు పంతులు జి. రామచంద్రయ్య, కే. దివాకరరావుగార్లు ప్రధాన పాత్రముల ధరించుదురు.)

శ్రీ మాచిటి వెంకయ్యగారి అరెస్టు
 సరై పల్లి తాలూకా, గుండాలపాడు గ్రామవాస్తవ్యులును, శిరంగిపురం ఫిర్కాకాంగ్రెసు ప్రచారకులునుగు, శ్రీయుత, మాచిటి వెంకయ్యగారు, 14-2-23 వేదిన, సి. ఆర్. పి. సి. 108 సెక్షన్ క్రింద, గుండాలపాడు గ్రామములో, వారి స్వస్థులమున వారినిసవరిక బంధించబడి, సరైపల్లి సబ్ జైలునకు గొంపొబడిరి.

ఏలం నోటీసు.

ఇందువల్ల తెలియజేయదము యేమనగా: ఇక సరై కాకినాడ మేదా రమణయ్య శెట్టి తాలూకా నెల్లూరుజిల్లా కావలి సబ్ జిల్లాలో నుండే చాకెచ్చర్ గ్రామమునందు ఈ దిగువ కను పరచిన సర్వే నెంబర్ల విస్తీర్ణము గల సంభూములు మెస్సర్స్ డౌడన్ కంపెనీవారి ద్వారా హైకోర్టు భరణమున 1922-వ మార్చి 20-న సోమవారము సాయంత్రము 4-45 గంటలకు బహిరంగ రేలును వేయబడును. యె. నెం.
 నంబ: సర్వే నెం: 546 A 8-5 } మొత్తము
 546 D 2-32 } 8-9
 (3526) 585 3-3 } యె. నెం.

చొంబయ:— మబ్బులులేవు ఆర్ద్రత అధికము. పగటి వేడిమి అధికము.
 పశ్చిమతీరము:—మబ్బులులేవు. ఆర్ద్రత తక్కువ. పగటివేడిమి 5 డిగ్రీ లధికము.
 వాతావరణము మొత్తముమీద బాగుగానే యుండును.
 ఎస్ ఆర్. యు. సామూరు.
 వాతావరణ కాస్త్రజ్ఞుడు మృదాను.

మహాత్ముని నిర్బంధము

సబ్బరత్తి ఆశ్రమవిశేషములు

కస్తూరీబాయి గాంధీగారి భీరవాక్యములు

సబ్బరత్తి సత్యాగ్రహశ్రమమునుండి వెవరసేదాసు చతుర్వేదిగారు బాంబే క్రాంతి కలకత్తా ప్రాంతీయ శాఖ:

మహాత్ముని ఆశ్రమము చేసిన కనువార్తలు కొన్ని దినముల నుండి హెచ్చుగా వివరములను చెబును. అంతలో ఆశ్రమము గాగారును హోటానిగాను మహాత్ముని తండ్రినంపిరి. కి వ తేదీ బుధవారమునాడు మహాత్ముడు ఆశ్రమము వెళ్లి 10 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు మహాత్ముని మరల ఆశ్రమమునకు వచ్చెను. మామూలు ప్రకారము మే 10 వ తేదీ మహాత్ముడు కలసి సాయంకాలము ప్రార్థనలను చేసితిమి. పిమ్మట ఆశ్రమము చేసినవలను ఆశ్రమమునందు గుర్తి మహాత్ముడు మాత్రమే ఉన్నాడు. ఆరాత్రియే తన్ను తన్ను చేయుట జరిగెను. గూడ మహాత్ముడు తలపెట్టెను. తన్ను ఆశ్రమము చేసినవో స్వీకరించుకొని తన్ను తన్ను చేయుట నని మహాత్ముడు నమ్ముట నందర హెచ్చరించెను. పిమ్మట మహాత్ముడు తనగది లోనికి వెళ్లెను. పట్టణమునుండి కొందఱు వచ్చి ఆశ్రమమునందు నివసించు వారిని మహాత్ముడు సమీపించెను. ఆవచ్చినవారిలో యిత్ర కాలల పనివారిని నిమిత్తము చాల పనిచేయుచున్న శ్రీమతి అనసూయబాయిగారును, యంగలయిండియా పత్రిక ముద్రాపకు డగు కంకరలూ బాంకర గారునుండి. శ్రీమతి అనసూయ బాయిగారు వచ్చినది చెప్పగానే మహాత్ముడు విని "ఇంత రాత్రికే మీ రింతటికి రావలెనని అనవలసింది కిదిగదా?" అని ఆమెను మందనముతో నడిగెను. "మిమ్ములను ఆశ్రమము చేసినవలసింది వినివచ్చితి"ని ఆమె చెప్పెను. తరువాత వచ్చిన వుత్తరములలో కొన్నిటికి జవాబులను మహాత్ముడు చెప్పి వ్రాయించెను. మహాత్ముడు దానందులకలన నలుమూలమైన చిలిపిపేద. సహజ నిశ్చలతతో యథాప్రకారము తన పనుల నన్నిటిని నెరవేర్చుచుండెను. తన వాత ఆశ్రమము గుర్తి ఆశ్రమమునకు కొన్ని ప్రశ్నలకు గ మహాత్ముడు జవాబు చెప్పెను. తన్ను ఆశ్రమము చేసినవలసింది యంగలయిండియా పత్రికను నడపుటకు గుర్తి బాబూస్వామి గారుగారికి మహాత్ముడు కొన్ని సలహాల నిచ్చెను. అప్పటికి రాత్రి 10 గంటలైనది. "నే నీక నిద్రించెదను. మీరను విశ్రమించు" అని ఆమె దాత్రమును వదిలివెచ్చెను. అంతలో నవటికి మహాత్ముడు మారకు మోహనగారు వచ్చిరి. మోహనగారిని గూచుట తనకు చాల సలహాముగా నున్నదని మహాత్ముడు పలికెను.

అంతట బాంకరు అనసూయబాయి గారు మోటారు కారులో ఆశ్రమము నుండి బయలుదేరిరి. వారు కొంతదూరము పోవు సరికి తన మోటారులో కలకత్తానుండి వచ్చుచున్న పోలీసు సూపర్వైంటెంట్ వారికెదురు పడెను. మిమ్ములను ఆశ్రమము చేసినవలసింది అతడు బాంకరుగా పోయి చెప్పెను. అంతట అతనితో గూడ వారిద్దరును మరల కలకత్తానుండి వచ్చిరి. సూపర్వైంటెంట్ ఆశ్రమములోనికి రాలేదు. మహాత్ముని ఆశ్రమము చేసినవలసింది మహాత్ముడు తెలుపుచు. మహాత్ముడు సానకాశముగనే రావచ్చును. కొందరవడ నక్కర లేదు." అని సూపర్వైంటెంట్ సూచనగా అనసూయబాయి గారిచే మహాత్ముడు కలుసుకొనెను. మహాత్ముడు సర్వ సిద్ధముగా నుండెను. మహాత్ముడు కొన్ని ప్రశ్నలకు మూలము తీసికొనెను. అంతలో ఆశ్రమములోని శ్రీమతి బాలిక లను ఆ గదిలోనికి కచ్చిరి. మహాత్ముడు వారందరిని ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగా హితోపదేశము చేసెను. తనకత్తెక ప్రయత్నము గురి గీతమును "వైష్ణవభక్త్యము" అనుదానిని గానముచేయుదని మహాత్ముడు వారందరిని కోరెను.

దక్షిణాఫ్రికాలో స్థానెన్న ఆశ్రమమునుండి వెరసాలకు పోయిన మొదటి తెగలోనివారు శ్రీమతి కస్తూరీబాయిగారి గారు మున్నగు వారు వెరసాలకు పోవుచు సర్వమేహలా గారిచే రచించబడిన యాగితమునే గానముచేసిరి. 10 వ తేదీ రాత్రి అనసూయబాయి సత్యాగ్రహ శ్రమములో మహాత్ముడు వెరసాలకు పోవు తరుణమున మరల నాగితమును పాడిన శ్రీమతిగారి కొందరు దక్షిణాఫ్రికా వెరసాల లను పవిత్ర మొనరించినవారే.

పిమ్మట మహాత్ముడు పోలీసు సూపర్వైంటెంట్ తెచ్చిన మోటారుకారులో వెళ్లెను. "ఇయవరు రామచంద్రకీ జయ

నందేమాతరం" అను విజయధ్వనులు చెలగుచుండ మోటారు కారు బయలుదేరెను. కస్తూరీబాయి (గాంధీసతి) గారును మరి కొందరును సబ్బరత్తి వెరసాలవరకును మహాత్మునితో గూడ వెళ్లిరి. ఆవెరసాల ఆశ్రమమున కొకమెలుమూరమే యున్నది.

గుజరాతి భాషలో 'హి' అనగా తల్లి అని అర్థము. ఆశ్రమమునందుండరు కస్తూరీబాయిగారిని 'హి' అని పిలిచెదరు. ఆసాధ్యమున 1 రాత్రి 11½ కు వెరసాలయెద్దనుండి ఆశ్రమము నకు వచ్చెను.

కస్తూరీబాయిగారి శాంతిస్థైర్యములు

ఆ పరివ్రతా తిలకము మూర్తిభవించిన గాంధీజీవిత నిశ్చల నిశ్చలతను దర్శన మిచ్చినపు డామెను సందర్శించిన వారికెల్ల నూతనప్రభోధ ముదయించెనుట వింతగాదు.

ప్రజలు నెమ్మదిగా శాంతముగా నుండురేని అంతయును మనకు మేలే కలుగు నని ఆమె సహజ మాతృవాత్సల్యమున వెల్లడించుచు నుదయించినవారములను విగ్రహ సంతకంపై సత్కరములగు వాక్యముల నంత సౌమ్యభావముతో నెవ్వరును వచింపలేదని ఆశ్రమమున కందరిని తోచినది.

అనసూయబాయి నాయకత్వము:

హాకిం ఆ బిల్లుఖాను గారు

మహాత్ముని నిర్దేశము

మహాత్ముని ఆజ్ఞలు బాగోగారి ప్రకటనము. "మహాత్ముని విధానము ననుసరించుచుండ గును. మహాత్ముడు యిత్రల ఆశ్రమమునకు వచ్చియున్నాడని తెలుసు చుట్టి చితిని. మహాత్ముని నిర్దేశములను చూచి కడకుబను ప్రారంభించితిని. హాకిం ఆజ్ఞలుఖానుగారి నాయకత్వము ననుసరింప వలెనని దేశీయులకు తెలియజేయుచు మహాత్ముడు నా కరిగించెనని మహాత్ముని ఆజ్ఞలు బాగోగారు ఆశ్రమమునండి తండ్రినంపిరి.

మార్పు ఇండియా రైల్వేస్టేషన్లు అంతరిమొందుట

ఈ స్టేషన్లు టండ్లా స్టేషనునందు ఏప్రిల్ నెల 2 వ తేదీ ప్రారంభమయ్యెను. ఆంధ్రప్రదేశ్ గారి మధ్యస్థానమునకు రైల్వే విజయగారి మరతులను పనినా రంగీకరించినట్లు తెలియుచున్నది. 15 వ తేదీ ఉదయం టండ్లా స్టేషనునందలి పనివారందరు తమపనులలో ప్రవేశించిరి. గాజీబాదు స్టేషను పనివారుగూడ పనులలో ప్రవేశించినారు. అలహాబాద్ స్టేషనులో 700 మంది పనివారు పనులలో చేరినారు. అప్పటివచ్చుట కొందరు మాత్రము దౌర్జన్యము చేయుచు పనులకు పోవుటలేదు.

శ్రీశైలము

ఈనాలు కవరాత్రి యుత్సవమునకు నుమారు 30 కేల మంది ప్రజలు విచ్చేసిరి. సంవత్సరదారిని వెల్లనవారు నీటికి చాల యిచ్చుండి పడిరి. ఈదేవాలకు భక్తకర్తవ్యమును గురించి తగాదాలు పొడనూపినట్లు తెలియుచున్నది. భక్తకర్తలు పుష్పగిరి స్వామిల వారిని విరళాలమునుండి చెప్పకొనుచున్నా, శ్రీస్వామిల వారొకరు తమదని దావాదాఖలు చేసినది తెలియుచున్నది. ఉభయపక్షిద్దరు వచ్చేదప్పు దుర్వ్యయము జరుగకుండా కనిపెట్టుటకు ఇద్దరు నూపగుజైబ్ల ఏర్పాటుకు బహుశా నిరట. తున్న గారి స్వామిలవారి తిరుపు బాహుళ్యాపురం రాజాగారు ఏజెంటుగావున్నారు.

ఆత్మకూరు డిప్యూటీ తహశీల్దార్ గారు, ఆత్మకూరు కరణంగారు సూపర్ వైజ్యుగ సేమింపబడిరి. బొమ్మలాపురం రాజాగారు యాత్రీకులకు తగుసకనుల సేర్పాటు గావించిరి. టిక్కెట్లు మాత్రము మనసికి రు 1-4-0 చొ" అమ్మిరి గాని దేశతా (ధూళిదర్శనము) దర్శనము మాత్రము ధారాళముగా యాత్రీకులకు లభించునట్లు చూడక దేవాలయ తలుపులను తమ యిచ్చుచచ్చినప్పుడు తెరచి యాత్రీకులను నిరుత్సాహుల గావించిరి. తలుపులు తీయించుట కై ఆధికారులను కొందరు కోరగా గల భాజరు గు ననియు, మీరు జవాబుదారి చేస్తారాయని అడిగిరి. కొందరు చేస్తామని చెప్పినను బాధములేక పోయినది. పోలీసు వారిని కాపలా ఎందుకుంచలేదని యడుగుగా స్వరాజ్ ఎట్టు పరిశోధనచూడదలచి వుంచలేదని బదులు చెప్పిరి. ఈ కొండకడకములో జరుగు నిరంకుశత్వము అధికారులకుగాని పత్రికలుగాని వెంటనే వెల్లువదనున్న రిపొర్టులోగా తపాహాఫీసుగాని తండ్రి అఫీసుగాని లేనేలేదు. నాగలాటికడ ఒక రయల్వే యు దొంగి కలరావలన భురజించెను.

మదరాసు కార్పొరేషను

నోటీసు. (3523)

టెండర్లు కావలెను.

కార్పొరేషనువారి ఎడ్లకు 1922-వ సం॥రం 10-4-1922 మొదలు 10-7-1922 వరకు మూడు నెలలకు కావలసిన 390,000 పౌనుల ఉలపలు సప్లయచేయుటకు ధరల పట్టిని ఈ క్రింద చేవ్రాలుచేయబడిన వారివలన ఏప్రిల్ నెల 1-వ తేదీ మధ్యాహ్నం 3 గంటలవరకు అంగీకరించబడును. ప్రతి టెండరును ఒక కవరులో అతికించి కవరుపైన 'ఉలపలు సప్లయచేయుటకు టెండరు' అని వ్రాసి పంపవలెను. మాదిరీలు పెద్ద తెల్లసీసా బుడ్లలో వేసి బాగుగా సీలుచేసి పంపుచు రూప 500 లు ధరావత్తు కట్టవలెను. ఏ టెండరుదారుని ధరలు అంగీకరించబడునో అతడు 1922-వ ఏప్రిల్ నెల 10-వ తేదీ మొదలుకొని 1922-వ జూలై నెల 10-వ తేదీ లోగా పశువులశాలల చీఫ్ సూపర్వైజర్ టెండరు గారివలన, ఏయే తారీఖునందు ఎన్ని పౌనులు ఉలపలు యివ్వవలె నని ఏర్పాటు చేయబడునో, వాటిని అంతయు సెంట్రల్ గ్రామ్ డిపో అయిన ట్రివెల్ యన్ బేసిక్ వద్ద, నిర్ణయకాలమునందు డెలివరి చేయుటకు బంధుడను.

జయమొందిన టెండరుదారుడు పై షరతుల ప్రకారము, తాను నెరవేర్చునట్లు టెండరులు అంగీకరించిన 3 దినముల లోపల అగ్రిమెంటు వ్రాసి యివ్వవలెను.

బుడ్లను బాగుగా కుదిరించినప్పుడు, చెత్త పైకి వచ్చుటకు వీలుగ నుండుటకై, ముక్కలు భాగమువరకే వాటిని నిండింపవలెను.

హెల్త్ డిపార్టుమెంటు } సి. సింగరవేలు మొదలియా
మదరాసు కార్పొరేషన్ }
15-3-1922 హెల్త్ అఫీసు

మదరాసు కార్పొరేషను

నోటీసు

టెండర్లు కావలెను. 3524)

కార్పొరేషనువారి ఎడ్లకు 1922-వ సం॥రం 10-4-22 మొదలు 10-7-1922 వరకు మూడు నెలలకు కావలసిన 185,000 పౌనుల గోదూమ పొట్టు సప్లయచేయుటకు ధరల పట్టిని ఈ క్రింద చేవ్రాలుచేయబడిన వారివలన ఏప్రిల్ నెల 1 వ తేదీ మధ్యాహ్నం 3 గంటలవరకు అంగీకరించబడును. ప్రతి టెండరును ఒక కవరులో అతికించి, కవరు పైన 'గోదూమపొట్టు సప్లయ చేయుటకు టెండరు' అని వ్రాసి పంపవలెను. మాదిరీలు పెద్ద తెల్ల సీసా బుడ్లలో వేసి, బాగుగా సీలుచేసి పంపుచు, రూప 500 లు ధరావత్తు కట్టవలెను. ఏ టెండరుదారుని ధరలు అంగీకరించబడునో అతడు 1922-వ ఏప్రిల్ నెల 10-వ తేదీ మొదలుకొని జూలై 10-వ తేదీ లోగా పశువుల శాలల చీఫ్ సూపర్వైజర్ టెండరు గారివలన, ఏయే తారీఖునందు ఎన్ని పౌనులు గోదూమపొట్టు యివ్వవలె నని ఏర్పాటు చేయబడునో, వాటిని అంతయు సెంట్రల్ గ్రామ్ డిపో అయిన ట్రివెల్ యన్ బేసిక్ వద్ద, నిర్ణయకాలమునందు డెలివరి చేయుటకు బంధుడను.

జయమొందిన టెండరుదారుడు పై షరతుల ప్రకారము తాను నడచుకొనునట్లు టెండరులు అంగీకరించిన 3 దినములలోపల ఒడంబడిక వ్రాసి యివ్వవలెను.

హెల్త్ డిపార్టుమెంటు } సి. సింగరవేలు మొదలియా
మదరాసు కార్పొరేషన్ }
15-3-1922 హెల్త్ అఫీసు

ఫోర్టు సెంటు జార్జి గెజటు

మార్చి 14 మంగళవారము

జ్యోతిషము కాళి

ఎస్. రామమూలం అయ్యంగారు చిత్తూరు జిల్లా మజిలీ పల్లి శబ్ద దీవిజనము అసిస్టెంటు పోలీసు సూపరింటెండెంటు గారు మార్చబడిరి.

పి. హెర్బెర్టు గారు మదరాసు నగర పోలీసు కమిషనరుగా మార్చబడినది.

సి. ఎం. అట్టినేను గారు బల్లారి జిల్లా పోలీసు సూపరింటెండెంటుగా మార్చబడినది.

సి. డబ్ల్యు. స్కాట్ కన్స్టాబుల్ గారు బెంగళురు శబ్ద దీవిజన అసిస్టెంటు సూపరింటెండెంటుగా మార్చబడినది.

మహమ్మదు జియోక్స్ సాహెబు గారు రంపడివిజన నకు మార్చబడిరి.

పల్లికు మార్పు కాళి

జో. సెల్వ ప్రాసెస్ కలెక్టరుగా మార్పు కాళి కానిటరీ యంజనీయరు పనిని నిర్వహించుచుండవలెను.

రిచర్డ్ ప్రాన్సిస్ ప్రొవిడెన్స్ పల్లికు మార్పు కాళి యందు ప్రభుత్వ డిప్యూటీ ఫిఫ్త ఇంజనీయరుగను అండరు సెక్రటరీగను నియమింపబడినది.

జో. సెల్వ రాబర్టు తురాయి సింగు హామీ గారు. డిప్యూటీ కానిటరీ ఇంజనీయరుగ నియమింపబడినది.

ఎ. వి. రామన్ గారు అసిస్టెంటు కానిటరీ ఇంజనీయరుగ నియమింపబడినది.

జంపాపురము తీర్థద్రవ్య కళి శ్రీనివాసరావు, క్యాబులరులేకప్పు, కింగంపెట్టి రామయ్య, మహమ్మదాలీ సాహెబుబాదరు, సాల్గి నంబె గారు హోటాలగుండి యూనియను బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి. పెట్టి, కల్లపూ, పద్మకాలి కొండపూగారు యూనియను బోర్డుసభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

పి. హనుమప్ప నాయకు, హోటాలవి తిమ్మారెడ్డి, మారద గోర. పెంకటరెడ్డి గారు అదాని తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

శ్రీకృష్ణ చిన్నప్ప కెట్టి కరణప్ప, భావిగడ్డి రామ మల్లయ్య బలాయి సిద్దయ్య, కామవరము రామయ్య, కృష్ణం నారాజులుగారు కొనిగి యూనియను సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి. పి. ఓబల నాయకు, రామచంద్రపూగారు యూనియను సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

గోవిందరెడ్డి, సయ్యదు బాకర్లీ సాహెబు బాదరు శుంకాడ చండప్ప, డి. శేషగిరిరావు, రెంబలముగని రుద్రప్ప, హోనుమాని అమరయ్యగారు కాలేలు యూనియను బోర్డుసభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి. రెడ్డి రాచారెడ్డి, జి. గోదప్పగారు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

మొలగల్లి వెద్రసంజీవరెడ్డి, ఆర్. చల్లన్న గారు పళి శ్రీనివాసరావు, బడెనిపాళు రిమ్మారెడ్డి, కొండెలు చిన్నకరి బసవన్న గారు, అకల్లు చిన్నపిరారెడ్డి, ఇంగలదహల్ వెంకటరెడ్డిగారు అదానితాలూకా సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి. తైస్తవేముల నరసయ్యచెట్టి, పోలేపల్లి వెంకట సుబ్బయ్యచెట్టి, చిలుమూరు వెంకటరెడ్డి, మేదా అదినారాయణచెట్టి గారు కడపతాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

నెల్ల రామప్ప గూరకాటి చెన్నారెడ్డిగారు అనంతపుర జిల్లాబోర్డుసభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

మాగలము వెంకటరావు, పటేలు తిన్ననగారుగారు హన్మవరల్లి తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

కానాలకొండారెడ్డి, కొండెరెడ్డి మునిరెడ్డి, మహేంద్రకర్ వెంకట కొండప్పారావు, టంగుటూరు వెద్ర పాపిరెడ్డి జి. నరప్ప నాయకుడు, బి. చిన్నమల్లారెడ్డి, పాముగారి నారాయణరెడ్డి, డి. కిలోబారావు, ములికిరెడ్డి వెంకటరెడ్డి, ఇంబానరికరెడ్డి, కాచన బాలవెంకటరెడ్డి సయ్యదు గౌజు పిర్యాసాహెబ్ బాదరు స్టేషన్ ముందులగుతాలూకా బోర్డుసభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

నిరికి రామచంద్రరావు, ఇప్పల లక్ష్మీరెడ్డి, కన్యము రామయ్య, కన్యము వెంకటేశయ్య, జనార్దన్ ఎ. ముర్తజా సాహెబు బి. శివరెడ్డి, తువ్వగోవిందరెడ్డిగారు నంద్యాల తాలూకా బోర్డుసభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

యాకము గువయ్యచెట్టి, రావుసాహెబు. సి. శోభనాద్రి రావు నాయకుడు. జి. వెంకటసుబ్బారెడ్డి బి. చిన్నరెడ్డి నెరుసుపల్లి

ఆంధ్ర యువజన స్వరాజ్యసభ

రాజమహేంద్రవరము

తెలుగువార వారపత్రిక

14-3-22 వ తేదీన పై సంఘముయొక్క కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు సమావేశమయి కార్యక్రమ ప్రచారమును వివిధ గా కోససాగించుటకై 'కార్యక్రమ' అను పేరిట నొక తెలుగు వ్రాత వారపత్రికను ప్రకటింపవలయునని తీర్మానించియుండిరి. కార్యక్రమ అనేకము ప్రజలకు బోధించి వారిని స్వరాజ్యాభిలాషులుగను కార్యక్రమ అభిమానులుగను చేయుటకు లగిన వాతాయవాద పత్రిక నొక వానిని తెలకొల్పి అవసరము గోవా పరిమండలములో మెండుగా నున్నదనుట నిర్వివాదాంశము. కాన మా ఆంధ్రయువజన స్వరాజ్యసభవారు ఒక వ్రాత వారపత్రికను స్థాపించి కార్యక్రమ సందేశమును ప్రజల కెఱిగించుటకు శక్తివంతమైన పాటుపడుటకు నిశ్చయించిరి. కార్యక్రమ లక్ష్యమే ఆంధ్రయువజనస్వరాజ్యసభవారి లక్ష్యము. కావున వారిచే ప్రకటింపవలసిన 'కార్యక్రమ' పత్రిక ఆదర్శము కార్యక్రమ ఆదర్శమే. కార్యక్రమ తీర్మానములను ప్రబోధించి ప్రజలను కార్యక్రమ విధేయులుగా చేయుటయే యీ పత్రికయొక్క యుద్దేశము. ఈ పత్రికకు మద్దతి అన్నపూర్ణయ్యగారు సంపాదకలుగ నుండురు. 4 పుటలు(అరవారులు) కలదై సంపాదకీయ వ్యాసములు ప్రత్యేక వ్యాసములు, వృత్తాంతములు విమర్శనములు మున్నగువానితో నొప్పారుము కడు హృద్యముగ నుండును. మా ముఖ్యోద్దేశము ప్రచారమే గనుక విడి కాపీ 6 పైసలకు మాత్రమే యివ్వ నిశ్చయించితిమి. సందర్శనరాది వాడు (29.3-22) పత్రిక తెలుపవలయును. అప్పటినుండి ప్రతిసోమ వారము పత్రిక తెలుపవలయును.

ఆంధ్రయువజనము మాపత్రికకు స్వస్థిధముల తోడ్పడి చిరంతనియై వర్ధిల్లుటకు తగిన సహాయ మొనర్చునట్లు గాక యని ప్రార్థించుచున్నాము. విరాళములు పంపగోరవారు కార్యదర్శికి పంపప్రార్థింతులు.

మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్య
ఆంధ్ర యువజన స్వరాజ్యసభ, కార్యదర్శి

చిన్నప్పరెడ్డి, పి. నూరప్ప కెట్టి పి. వారిసామినాయుడు, బొమ్మగుండ్ల లక్ష్మీరెడ్డి, లింగాల మల్లారెడ్డి, జి. వెంకటరావు, చినమారయ్య గారివెదరామిరెడ్డి కె. శ్రీనివాస రావు, హజరతు మహమ్మదు యూసఫ్ బాదరు ఏటూరు వెంగటసుబ్బయ్య చెట్టి కన్ను పుల్లమ్మ నాయుడు గారు రాయచోటి తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

పునపాటి వెంకటపతిరాజు, పునపాటి లక్ష్మీచరణింహ రాజు, నీలపు అప్పల రామస్వామి నాయుడు, సాగి సన్యాసి రాజు, పూసపాటి అప్పల వెంకట సుబ్బారాజు, దట్లా అప్పల రాజు, మూరు సత్యనారాయణ, మడుగుల రామన్న, మూడు కామన్న సుబ్బయ్య, దంతులూరు శివారామరాజు, ఉరేటి ఆప్పారావు పట్నాయికు యెల్లపూరువారి మార్క జగన్నాధాచార్యులు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

పల్నాడుతాలూకా బోర్డు సభ్యత్వముకకు కె. ఫాదరు విలియము, బార్నిసుగారొసిన కృషివాహు అంగీకరింపబడినది.

తేమ్మ ఎం. భిట్టర్ గారు, మహమ్మదు ఖుదాదల్లా సాహెబు బాదరు గారు గుడివాడ బంగారయ్య, తిరుపతి సవ్యాసమయ్యగారు విశాఖపట్నం తాలూకా బోర్డుసభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

పల్లికు మార్పు

సి. ఎఫ్. రాంజోగారు గోవాపరి హెడ్డు మార్పు డివిజనుకు మార్చబడిరి.

ఇ. విశ్వద్రవ్య పంతులుగారు గోవాపరి ఈస్టర్న్ డివిజనుకు దక్షిణ సయ్యదివిజనుకు మార్చబడిరి.

మెడికలు

రావుసాహెబు శివరావు మనుజునాథ త్రాసిగారు రాయపురము వైద్యపాఠశాల అసిస్టెంటు సూపరింటెండెంటుగా నియమింపబడిరి.

జె. సి. డేవిడ్, రాయపేట వైద్యశాలయందు సివిలు అసిస్టెంటు సర్జన్ గా నియమింపబడినది.

డి. కె. నారాయణ రావుగారు రాయపురము మెడికల్ స్కూలుగకు మార్చబడిరి.

ఆంధ్ర నాటక పరిక్షాకార్యస్థానము

ఏలూరు.

త్వరపడుడు. సమయము మించిపోవును. చింతామణి కాంపిలేషన్ నాటకము దరఖాస్తు సమయము (20-3-1922) తేదీలోపుగా వైస్ ప్రెసిడెంటుగా రయిన శ్రీ మోతే నారాయణరావు జమిందారు గారికి ఏలూరు పంపుకోవలెను.

(50) కొ. సూర్యప్రకాశరావు, కార్యదర్శి.

తప్పి పోవుట

పట్టియచ్చినవారికి 100 రు బహుమాన మొసగబడును.

నాకుమార్లు విక్కిన తిరుప్పన్న 15 కోశాలక్రిందట మధ్యస్థము లేక గృహము విడచి వెళ్లిపోయినాడు. అతనివయస్సు 28 సంవత్సరము లుండును. కొంచము ఎర్రగాను, పాడుగు గాను ఉండును. కనుక ఎవరైనా పట్టియచ్చినయెడల రు 100 బహుమాన మొసగబడును.

విక్కిన లచ్చయ్య, తాటిపాక, రాజోలు తాలూకా.

ముఖ్య గ వ నింపు.

యోగ్యతాపత్రములు 2942

(5) శేసు రి సందర్శనములనుండి విడువని తీయ వ్యాధికో బాధపడుచుంటిని. కొన్ని కళలో ప్రాణముకూడ విసికిపోయినది. తెనాలిలో డి.ఎ. నుండు, 'దుర్గా మెడికల్ హాల్' వారిచ్చిన స్పెషల్ ఆస్ట్రోస్కాప్ అను దివ్యావధము ను నేనిండుటలేక నే శేసు ఇప్పుడు సరకు వ్యాధిలేక సౌఖ్యముగా నున్నాను.

తెనాలి 4-3-22 ఆర్. ఎన్. కెట్టి

అపూర్వగ్రంథము. ఇప్పుడే వెలువడినది.

పుష్పాంజలి

నవీనముగా ఆంధ్రభాషాయోగము ప్రకాశమాన మగు దివ్యాధరణములతోడ నలంకరింపుచు నాంధ్రుల హృదయముల విద్యుల్లతలతోడ నాట్యమాడించుచున్న భాగీతామల్లికలు. గీతముల చదువుచున్న శ్రీకృష్ణనిమురళీ గానమును వినుచున్న శ్రీ యండును. అందలి మాటలు లేనియతేటలు. వాని నడకలు రాచపాంస యోధ్యులములు. రిండు! రిండు! పుష్పాంజలి గైకొండు! మీ కంతయుల కునుమమంజులతోడ నలంకరింపుడు. మీ మానసముల నుధాధారలతో నింయుపివేడు.

దశమైన షెడర్ తెలు కాగితములపై రమణీయుగ ముడింపబడి చిరునవ్వు వెదజల్లుటలు శ్రీతొత్సరంబు. వైంకు శేయంపబడినది.

	మొ. రూ	1	8	0
మద్యపానము (ప్రతాపరెడ్డి బి. ఎ.)	0	10	0	
ఆంధ్రమాత (రాజకీయనాటకము)	1	0	0	
స్వరాజ్యపతాకము	1	0	0	
అలీప్రభుల విశ్వాధము	0	10	0	
స్వతంత్రజీవనము (సుధాకరుడు)	0	8	0	
నా చెజనాల అనుభవములు (గాంధీ)	0	12	0	
తిలకు జహోశయని యువనాథసమలు	2	4	0	
గాంధీమహాత్ముని సంపూర్ణజీవితము	1	8	0	
స్వరాజ్యరథము	0	8	0	
భారతదేశ స్వాతంత్ర్యము (ఆంధ్రమాను)	0	6	0	
నిరాకరణోద్యమశిల్పము	0	6	0	
భారతవస్త్రవర్జితములచరిత్ర	0	8	0	
తిలకు శతకము	0	4	0	
స్వరాజ్యమహానగ్గ	0	4	0	
స్వరాజ్యగీతములు	0	4	0	
గాంధీమహాత్ముని యువదేశములు	0	12	0	
స్వాతంత్ర్యసందేశము	0	6	0	
గాంధీగారి హైందవస్వరాజ్యము	0	8	0	

(3402) ఉప్పేద్ర ప్రచురణాలయము, 17, నారాయణ మొదటివిధి, మదరాసు.

నర్వలుకు లక్ష్మీకటాక్షముదా ముఖ్యముగా కావలయును.

ఆరాధింపుము

మంచి వెండితో తయారుచేసి చక్కని మాను చొక్కట్టువేసి అడ్డము వేసియున్నది. ఇది దేవుని నద్దనుంచి పూజచేయుటకున్న, ఇండ్లలో తగలివేయుటకున్న ముఖ్యముగా నుండవలయును. అడ్డముమీద రాశిన పటములుకున్న, కాగితములమీద రాశిన పటములకున్న నుద్దువేయ దానికిన్ని యివి కొనుడు. ధర పటము 1కి రూపు 25 లు మాత్రమే. టపాలు ఖర్చు ప్రత్యేకము.

చట్టముతో సహా 12 అంగుళములు పొడవు 14 అంగుళముల వెడల్పు యుండును.

ఆర్డరుతో 5 రూపాయలు అడ్వాన్సు పంపవలయును.

ఇదిగాకను, సరస్వతీ, ఆంజనేయ, కృష్ణ, ఈశ్వర, బుద్ధ, గాంధీ, తిలక్ వగైరా పటము లన్నియు గలవు.

ఇండియన్ జ్యూయలరీ మార్వ్, నగరవేట, బెంగళూరు సిటీ.

మలయచందనము

గనెరియా ఆను నెగరోగమునకు మహామందు.

పళ్ళము లేదు. పిచికారితో పని లేదు. ఎలుపు, తెలుపు, పచా, అను మాడు విధముల పెగి రోగమును మూడు పూటలలో మాన్పును. స్త్రీల కుసుమ వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజోషధము. (1251) డబ్బీ 1 కి వెల 2-4-0

పండిరీ (మలయచందనమున కనపానము) డౌస్సు వెల 8-0-0

గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

వనోషధినరస్పరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క పరిశుభ్రతను బోగొట్టుట కుందు శేతెన్నిక గాంచినది. ధర 1-10-0 ఇండియా సిలోకొనందు ఎచ్చటికైనను తపాలాఖర్చు చెలిమిగా పంపబడును. (2978)

విలాసము సి. డి. సావంత్

నెం 144 ఫనసవాడీ, బొంబాయి

దంతచూర్ణము

వెల డబ్బీ 1-కి 2-0-0

ఈ ధంతచూర్ణముతో పండ్లు తోముటవలన చిగుళ్ళనుండి క్షుమ స్రవించువలయును. నోటి దుర్బంధములేక యుండును.

పండ్లు ముక్కములవలె తెల్లగా నుండును.

అనేకులవల్ల ప్రతిరోజు వాడబడుచున్నది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

అశ్వగంధాదిలేహ్యము

అశ్వగంధాదిలేహ్యము చిరకాలమునుంచి

కీరములతో తీర్చించిన చిట్టఫిరంగిరోగము

(సవ్యాయి)ను బోగొట్టును.

అశ్వగంధాదిలేహ్యము:- బలము గలిగించును.

ఇతరదీప్తి నిచ్చును. కృశించిన వారలకు

మంచిది.

అశ్వగంధాదిలేహ్యము:- వాతపురోష్ణము, అను

వాతరోష్ణమును బోగొట్టును.

అశ్వగంధాదిలేహ్యము:- సరములకు పటుత్వమును

యిచ్చును. ధాతువృద్ధిచేయును.

10 తులముల వెల రూ 1.

40 ,, వెల రూ 3.

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీవతి

బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.

మేనేజరు జై రెడ్డరు,

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

19, హారిస్ రోడ్డు,

మాంట్యురోడ్ - మదరాసు.

(కుక్క)

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

ఇది చరక, శుక్ర, వాగ్భట మతానుసారముగను, అనుభవసిద్ధముగను, సులభసాధ్యము లగు 600 చికిత్సలను తెలుపు సద్వింధనము. దీనియందు సమస్తవ్యాధులకు వైద్యుని సహాయ మవసరము లేకుండా తమంతట తాము, తాత్కాలిక మ. దుచేసి ఉపయోగించుకొనదగిన లఘుతరయోగములే గలవు. ప్రతిగ్రహమందును, ప్రతివైద్యునియొద్దను వుండవలసింది.

పుస్తకము 1-కి రూ 1-4-0; పి. వి. 0-6-0 [2]

పి. కె. ఏ. ఆంధ్రా కో, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ గ్రంథమండలి,

మెరిడేపి - నెల్లూరుజిల్లా. (8851)

తామర తైలము

రాజరాణి గుర్తుల తామరతైలము పూరినాకేళము లగు చాల మంచి మందులతో తయారుచేయబడి ప్రఖ్యాతిగాంచినది

అనేకయెడలనుండి ఈ తామర నాలుగైదు సార్లు రాచినతోడనే బోయినదని వేలమంది మాకు వ్రాసియున్నారు

దీనిని రాచిన మంటయిండును. చర్మము నలు వెక్కదు

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

పోస్టేజి ఇవ్వాలి.

జస్తగారి నెంచరి లోషన్

మై లోషన్ ఉపయోగించిన దేహమునందు ఏభాగమునందు మెట్టుకలు గాని రాచిపోవును. నోప్పిగాని మ.ట గాని యుండదు. వెల బుడ్డి 1-కి రూ 1-0-0

ఆర్డరు పంపునపుడు ఈ షేపు షేపును వ్రాయును.

పోల్ యేజిస్టి: కనరపు యేజిస్టి,

(8856) పార్కుట్రక్, మదరాసు.

ముఖ్య గవనింపు.

1920 వ సం. 10-10-20 అగస్టునాడు మొదటి

తేది నుండి ఆన్నిధరలు మార్పుచేసినది.

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.,
Liphinstone Road, BOMBAY.

ఇప్పటికాలము ననుసరించి మిక్కిలి నమ్మ

కముగాను, తక్కువ గుణముల నిమిత్తమున

ఆయుర్వేద వైద్యములను తయారు చేయు

చున్నాము.

హిందూ జీవమునందు ఇరిగిన అయి

ర్వేద వస్తువర్తనము అన్నిటిలో జంగార

వలెకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నారు.

వై కనిన నిలాకమునకు వ్యాపిని-జో

ధరలవట్టి కంకణమును.

జాండూ వర్తనాధికారి

వరుగ్గు

ఆయుర్వేద వైద్యముల వైద్యులారు

(888) జాంబాయి నెం 15.

ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రీయల్ ప్రెడింగు కంపెనీ,

పోల్ ఏజెంట్లు, కాకినాడ.

Wonderful Leprosy Cure.

"కుప్పరోగ నివారణి"

ఒక మహాత్మునివల్ల లభించినది.

అష్టదశవర్షవ్యాధులను, యెలాటి సహాయమునకు, పాదాలు, మచ్చలు మొదలగు మహావ్యాధులను రూపుమాపును, వీర్యవృద్ధి కీరకాంతి కలుగజేయును, గుణములేదని యుజువు చేసిన చోరు 118 లు బహుమానము పళ్ళములేదు. ఒక నెల దినములకంటె గుమారుగా గురిపడు మందు డబ్బు రు 8-0-0.

కెడ్డీ అండ్ కో, ప్రావ్రయిటరు యం. సుబ్బారెడ్డి

(8888) గోపాలపురం, తాత్రవేటపాడు, నాదాటి జిల్లా

అమృతాంజనము

తలనెప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కి నది.

ఇతర ఏ విధమైన నెప్పులను కూడ

మా అమృతాంజనము వాడినంత

మాత్రమున నయమగును. వెల 0-10-0 అణాలు.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

జస్తగారి నెంచరి లోషన్

ధరలవట్టి కంకణమును

మొదటి కరగతి యొగ్గుతాత్రవేటపాడు బొంబయి

వైద్యరత్న పండిత

డి గోపాలాచార్యులుగారి

ప్రతిపక్షమున

మధుమేహము, బహుమూత్రము అను ప్రూర

వ్యాధులను బోగొట్టి, యెట్టి అశఫలత్వమునోగి

క్రమ నివారణమును కలుగజేయుటకు నిర్ణయించెయ

బడిన నిరుపద్రవమును నిశ్చయమైన యావధము.

ఈ యావధములకు గుణమును గాంచిన గొప్పవా

రనేటలు తమకు కలిగిన అధికద్రవ్యమును

కృతజ్ఞతాపూర్వకముగ నొప్పుకొనుచున్నాడు.

వెల బుడ్డి 1-కి రూ 8-0-0.

గొట్టి స్త్రీలకు అనేకకారణములచే సంభవించు

వాంతులు మొదలగు వ్యాధులను, బలహీనమును,

బోనణమును. మఱియు గర్భాశయమునకు బలము

నిచ్చును. అధికద్రవ్యమునచే ప్రసవించెడి స్త్రీలకు

బాధ అనునది లేకనే సుఖప్రసవమును కలిగించును.

వెల బుడ్డి 1-కి రూ 1-12-0.

(1045) ప్ర బి రో క ణి

గడ్డ, చీడ, పానీసపుండ్లు, కాలినపుండ్లు వీనిని

నిస్సంశయముగ నిర్మూలముచేయును.

వెల టెన్సు 1-కి 0-8-0 అణాలు.

అయుర్వేదాశ్రమం

41, ఆచారప్పన్ ఏథి, జి. టి మదరాసు.

తంజివిలాసము: పండిట్ - మదరాసు.

అయుర్వేదాశ్రమం

41, ఆచారప్పన్ ఏథి, జి. టి మదరాసు.

తంజివిలాసము: పండిట్ - మదరాసు.

అయుర్వేదాశ్రమం

41, ఆచారప్పన్ ఏథి, జి. టి మదరాసు.

తంజివిలాసము: పండిట్ - మదరాసు.

అయుర్వేదాశ్రమం

41, ఆచారప్పన్ ఏథి, జి. టి మదరాసు.

తంజివిలాసము: పండిట్ - మదరాసు.